

Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg

Den 23. marts 2017
Sagsnummer: 2017-439

./.. Vedlagt fremsendes til udvalgets orientering samlenotat for rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 3. april 2017.

Med venlig hilsen

Jesper Wulff Pedersen

EU og Internationalt
Den 22. marts 2017
MFVM 253

SAMLENOTAT

Rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 3. april 2017

1. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om bevarelse af fiskeressourcerne og beskyttelse af havets økosystemer ved hjælp af tekniske foranstaltninger, om ændring af Rådets forordning (EF) nr. 1967/2006, (EF) nr. 1098/2007, (EF) nr. 1224/2009 og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1343/2011 og (EU) nr. 1380/2013 og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 894/97, (EF) nr. 850/98, (EF) nr. 2549/2000, (EF) nr. 254/2002, (EF) nr. 812/2004 og (EF) nr. 2187/2005
– *Tidlig forelæggelse*
KOM (2016) 134
side 3
2. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om en flerårig plan for demersale bestande i Nordsøen og fiskeriet efter disse bestande og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 676/2007 og Rådets forordning (EF) nr. 1342/2008
– *Tidlig forelæggelse*
KOM(2016) 493
side 11
3. Rapport fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet om gennemførelse af forpligtigelsen til at udlægge miljøfokusområder under de direkte betalinger
– *Udveksling af synspunkter*
KOM-dokument foreligger ikke
side 17
4. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådet forordning om de finansielle regler vedrørende Unionens almindelige budget og ændringer af forordning (EU) nr. 2012/2002, Europa-Parlament og Rådets forordninger (EU) nr. 1296/2013, nr. 1301/2013, nr. 1303/2013, nr. 1304/2013, nr. 1305/2013, nr. 1306/2013, nr. 1307/2013, nr. 1308/2013, nr. 1309/2013, nr. 1316/2013, nr. 223/2014, nr. 283/2014, nr. 652/2014, og Europa-Parlamentets og Rådets beslutning nr. 541/2014 (landbrugsdelen)
– *Statusopdatering og udveksling af synspunkter*
KOM (2016) 605
side 21

5. Forslag til Rådets beslutning om den holdning, der skal indtages på Den Europæiske Unions vegne til et forslag om ændring af bilag III til Rotterdamkonventionen
– *Tidlig forelæggelse*
KOM (2017) 73

Side 30

6. Forslag til Rådets afgørelse om den holdning, der skal indtages på Den Europæiske Unions vegne til et forslag om ændring af bilag til Stockholmkonventionen om persistente organiske miljøgifte (POP stoffer) ved den ottende partskonference
– *Tidlig forelæggelse*
KOM (2017) 132

Side 33

NOTAT OM RÅDSMØDE (LANDBRUG OG FISKERI) den 3. april 2017

1. **Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om bevarelse af fiskeressourcerne og beskyttelse af havets økosystemer ved hjælp af tekniske foranstaltninger, om ændring af Rådets forordning (EF) nr. 1967/2006, (EF) nr. 1098/2007, (EF) nr. 1224/2009 og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1343/2011 og (EU) nr. 1380/2013 og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 894/97, (EF) nr. 850/98, (EF) nr. 2549/2000, (EF) nr. 254/2002, (EF) nr. 812/2004 og (EF) nr. 2187/2005**
KOM (2016) 134

Revideret genoptryk af samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 31. marts 2016. Ændringer er markeret i marginen.

Resumé

Forslaget omhandler regler om tekniske foranstaltninger, som bestemmer, hvordan og hvor fiskerne må fiske. Målsætningen er at regulere den fangst, der kan blive fanget ved en given fiskeriindsats og at begrænse påvirkningen af økosystemerne ved fiskeri. Forslaget tager sigte på at optimere de tekniske foranstaltningers bidrag til realiseringen af målsætningerne i den nye fælles fiskeripolitik. Forslaget understøtter principperne om regionalisering i den nye fælles fiskeripolitik og skaber øget fleksibilitet i regeldannelsen ved at være udformet som en rammeforordning, der indeholder de overordnede mål og generelle principper for de tekniske regler, der skal danne basis for lige rammevilkår ("level playing field") på tværs af hele EU, mens de detaljerede regionale tekniske regler kan ændres i en regional procedure. Med forslaget forventes en gennemgribende forenkling af de eksisterende regler om tekniske foranstaltninger, der i dag er meget detaljerede og fastsat i mere end 30 forordninger. Beskyttelsesniveauet i Danmark og EU vurderes at forblive uændret med vedtagelse af forslaget.

Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2016) 134 af 11. marts 2016 fremsendt forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om bevarelse af fiskeressourcerne og beskyttelse af havets økosystemer ved hjælp af tekniske foranstaltninger, om ændring af Rådets forordning (EF) nr. 1967/2006, (EF) nr. 1098/2007, (EF) nr. 1224/2009 og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1343/2011 og (EU) nr. 1380/2013 og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 894/97, (EF) nr. 850/98, (EF) nr. 2549/2000, (EF) nr. 254/2002, (EF) nr. 812/2004 og (EF) nr. 2187/2005. Forslaget er modtaget i en dansk sprogversion den 14. marts 2016 fra Rådssekretariatet.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 43, stk. 2, og skal behandles efter proceduren for den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294.

Forslaget forventes vedtaget på et kommende rådsmøde. Det er forventningen, at der kan opnås enighed om forslaget i en 1. behandling med Europa-Parlamentet.

Formål og indhold

Som led i gennemførelsen af reformen af den fælles fiskeripolitik har Kommissionen iværksat en revision af de grundlæggende regelsæt inden for den fælles fiskeripolitik. Dette forslag er et led i denne revision. Regelsættene for tekniske foranstaltninger, har hidtil været fastsat i en lang række forordninger, ændringer hertil og gennemførelsesbestemmelser. Der er i dag over 30 forordninger med tekniske foranstaltninger, som finder anvendelse på EU's havområder og de farvande uden for EU, hvor EU-fartøjer fisker.

Kommissionen har inden udarbejdelsen af forslaget gennemført en evaluering af det eksisterende regelsæt og gennemført en offentlig høring om udformningen af de fremtidige regler. Evalueringen viste, at de gældende tekniske foranstaltninger for en stor dels vedkommende ikke har opfyldt de mål, der var fastsat i den tidligere fælles fiskeripolitik i Rådets forordning 2371/2002. Den generelle opfattelse er, at foranstaltningerne er komplicerede og ineffektive, at strukturen og vedtagelsesprocedurerne er ufleksibel og tung, og at der mangler interessentinddragelse i beslutningsprocessen. Det konkluderes også, at den nuværende lovgivningsstruktur fortsat vil være utilfredsstillende set i lyset af de udfordringer, der følger af grundforordningen for den nye fælles fiskeripolitik.

Forslaget omhandler regler om tekniske foranstaltninger, som bestemmer, hvordan og hvor fiskerne må fiske. Målsætningen er at regulere den fangst, der kan blive fanget ved en given fiskeriindsats og at begrænse påvirkningen af økosystemerne ved fiskeri.

Reglerne om tekniske foranstaltninger er således en integreret del af det samlede regelsæt, der skal bidrage til at realisere de overordnede mål i reformen af EU's fælles fiskeripolitik i Europa-Parlamentets og Rådets forordning 1380/2013 ("Grundforordningen") om at fiske efter princippet om maksimalt bæredygtig udbytte (MSY) og med en gradvis udfasning af udsmid og reduktion af uønskede fangster, og at fiskeriet foregår i overensstemmelse med de mere overordnede miljöhensyn ved at begrænse fiskeredskabernes påvirkning på økosystemet mest muligt.

Foranstaltningerne kan blandt andet omfatte:

- Foranstaltninger, der regulerer anvendelse af fiskeredskaber.
- Foranstaltninger, der regulerer udformningen af de redskaber, der anvendes.
- Bevarelsesmæssige mindstereferencetørrelser.
- Foranstaltninger, der fastlægger geografiske og tidsmæssige begrænsninger for fiskeriet for at beskytte særlige store forekomster af unge fisk og gydefisk.
- Foranstaltninger for at modvirke påvirkningen af fiskeri på sårbare arter og beskyttede områder af hensyn til særligt sårbare arter.

Selv om forslaget hovedsageligt tager sigte på en ændring af den forvaltningsstruktur, som de tekniske foranstaltninger indgår i, snarere end en omfattende ændring af selve foranstaltningerne, vil den større fleksibilitet og de incitamentter til selektivt fiskeri, som det indfører, bevirke, at de tekniske foranstaltninger får større effekt og dermed bidrager til realiseringen af målene i den nye fælles fiskeripolitik. Fangsterne vil med tiden blive optimeret, fordi der kan fanges større fisk, og fiskeriets negative indvirkning på havets økosystem vil blive mindre som følge af mere ansvarlige fangstmetoder.

Forslaget er udformet som en rammeforordning, der indeholder de overordnede mål og generelle principper for de tekniske regler, som skal danne basis for lige rammevilkår ("level playing field") på tværs af hele EU, mens de detaljerede regionale tekniske regler kan ændres i en regional procedure. Modellen understøtter dermed princippet om regionalisering i den nye fælles fiskeripolitik. Kommissionen vurderer, at denne model er den bedst egnede til at opfylde de opstillede mål og giver den bedste garanti for, at bevarelsesmålene fortsat vil blive opfyldt samtidig med, at regionaliseringsprocessen skrider frem.

Forslaget indeholder *generelle bestemmelser* om anvendelsesområdet, de overordnede og de specifikke mål samt de målsætninger, der er knyttet til de generelle og specifikke mål, og som er udtrykt som niveauet af uønskede fangster. Der foreslås blandt andet kvantitative mål om, at fangster af fisk under mindstemålene maksimalt må udgøre 5 % af fangsterne. Forslaget indeholder desuden begrænsninger på omfanget af bifangster af følsomme arter, bestemmelser om begrænsning af størrelsen af områder på havbunden, som i væsentlig grad påvirkes af fiskeriet, samt principper for god forvaltning og definitioner. Definitionerne vedrører hovedsageligt fiskeredskaber og fiskeri og er fælles for alle regioner.

Videre er der en række *fælles tekniske regler*, der på nuværende tidspunkt er fastsat i alle de vigtigste tekniske forordninger, og som gælder for alle havområder og betragtes som de facto permanente, eftersom det ifølge Kommissionen ikke er nødvendigt eller berettiget at ændre dem. Disse omfatter

- forbud mod redskaber og praksisser, herunder forbud mod salg af marine arter, der er fanget med bestemte redskaber,
- generelle restriktioner for anvendelsen af trukne redskaber og betingelserne for deres anvendelse (omfatter fangstposens grundlæggende konstruktion og tilladte anordninger til fastgørelse på fiskeredskaber),
- restriktioner for anvendelsen af faststående garn og drivgarn,
- foranstaltninger til beskyttelse af følsomme arter (for eksempel havpattedyr, havkrybdyr og havfugle) og levesteder og sårbare økosystemer (for eksempel koldtvandskoralrev), herunder dem, der er opført i habitatdirektivet 92/43/EØF og fuglebeskyttelsesdirektivet 2009/147/EF,
- bevarelsesmæssige mindstereferencestørrelser (definition, mål og anvendelse af fisk, som er mindre end disse størrelser) og
- fælles foranstaltninger med henblik på at reducere udsmid (forbud mod highgrading og slipning af fangster og beskyttelse af arter, der ikke er omfattet af fangstbegrænsninger).

I forlængelse af de fælles tekniske regler fastsættes i bilag detaljerede regionale regler om maskestørrelser, bevarelsesmæssige mindstereferencestørrelser, lukkede områder eller områder med restriktioner for at beskytte ungfisk og gydefisk samt andre regionsspecifikke foranstaltninger, som skal finde anvendelse på regionalt plan. De gældende regler om forskellige maskemål forenkles betydeligt, og de detaljerede regler om fangstsammensætning tilpasses.

Der tillægges Kommissionen de fornødne beføjelser til på regionalt plan at vedtage ændringer af visse af de fælles regler og ændringer af de regionale regler fastsat i bilagene. Proceduren for vedtagelse af regler på regionalt niveau følger af grundforordningen for den fælles fiskeripolitik, hvorefter Kommissionen kan vedtage delegerede retsakter baseret på fælles henstillinger fra de regionale grupper af medlemsstater med interesser i de pågældende områder, for eksempel Scheveningen-gruppen i Nordsøen og BALT FISH i Østersøen (kaldet "regional procedure"). Ændringerne skal ske indenfor nogle fælles rammer, blandt andet skal nye ændrede regler som minimum være ækvivalente med de regler, de afløser i relation til udnyttelsesmønstre, niveauet for beskyttelse af sensitive arter, selektivitet samt sikre, at fangster af uønskede arter holdes under et givent niveau, og endelig der skal fremlægges videnskabelig dokumentation herfor.

For så vidt angår forbud mod anvendelse af visse redskaber og bevarelsesmæssige mindstereferencestørrelser, vil disse ifølge forslaget også gælde for rekreativt fiskeri.

Forslaget indeholder tillige tekniske foranstaltninger gældende for fiskeri i visse farvande uden for EU's farvande, herunder en bemyndigelse til Kommissionen til at vedtage delegerede retsakter vedrørende detaljerede regler med lister over sårbare havøkosystemer samt specifikke tekniske foranstaltninger gældende for bestemte fiskerier, som er vedtaget af Kommissionen for Fiskeriet i det Nordøstlige Atlanterhav (NEAFC) og Den Almindelige Kommission for Fiskeri i Middelhavet (GFCM).

Endelig har forslaget fælles bestemmelser om udførelsen af videnskabelige undersøgelser, om udsætning og omplantning af marine arter, om udøvelsen af Kommissionens beføjelser hvad angår de delegerede retsakter, om udvalgsprocedurerne med henblik på gennemførelsesretsakterne, samt bilag med en liste over forbudte arter, som, hvis de tages som bifangster, straks skal genudsættes, en liste over lukkede områder med henblik på at beskytte følsomme levesteder og en liste over arter, som ikke må fanges med drivgarn.

Formandskabets kompromisforslag

Formandskabet har fremlagt kompromisforslag, hvor de vigtigste elementer er følgende:

- Det kvantitative mål om, at fangster af fisk under mindstemålene maksimalt må udgøre 5 %, ændres til et kvalitativt mål for de tekniske foranstaltninger om at 'reducere fangsterne under mindstemålene mest

muligt' i overensstemmelse med grundforordningens mål om maksimalt bæredygtigt udbytte (MSY). Samtidig er der tilføjet en henvisning til grundforordningens målsætninger af socioøkonomisk karakter og om at fremme af det kystnære fiskeri.

- På listen over forbudte redskaber gives der mulighed for via den regionale procedure at tillade redskaber med brug af elektrisk strøm, hvis det kan dokumenteres, at disse ikke har øget skadelig virkning for beskyttelsen af de marine biologiske ressourcer end andre redskaber. Reglerne om anvendelse af det såkaldte 'pulstrawl' (trawl med elektrisk strøm) er præciseret, så de nuværende regler videreføres uændret. Desuden udgår det generelle forbud mod anvendelse af harpun sammen med brug af iltudstyr eller om natten.
- Reglerne om forbud mod fiskeri efter og håndtering af beskyttelsesværdige og sensitive arter er uændret i forhold til Kommissionens forslag, men selve listen over arter udgår af dette forslag og den nuværende liste beholdes i den årlige forordning om fiskerimuligheder med mulighed for en årlig opdatering.
- Mulighederne for at ændre de regionale bilag er lempet, herunder således at nye regler mere generelt skal være ækvivalente i forhold til fordele for beskyttelsen af de marine biologiske ressourcer.
- Mulighederne for at Kommissionen kan vedtage en delegeret retsakt om implementering af tekniske foranstaltninger vedtaget i regi af NEAFC og GFCM udgår, og den nuværende implementeringsmetode med almindelig lovgivningsprocedure opretholdes.
- I de regionale bilag er der foreslået en række detaljerede justeringer af forslaget om forenkling af kategorierne for de forskellige maskemål, herunder specifikke procentsatser for 'direkte fiskerier' efter de forskellige arter samt betingelserne knyttet hertil om blandt andet anvendelse af sorteringsriste og -paneler.
- For det rekreative fiskeri skal listen over forbudte redskaber gælde direkte, mens det i øvrigt overlades til det regionale niveau at fastsætte, hvilke regler der om nødvendigt skal gælde for rekreativt fiskeri, når det rekreative fiskeri har en betydelig påvirkning i et givent område, herunder mindstemål og lukkeområder og -perioder.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentets udtalelse foreligger endnu ikke. Forslaget behandles i Europa-Parlamentets Fiskeriudvalg, der er ledende udvalg. Udvalget forventes at vedtage sin betænkning den 12.-13. juli 2017, hvorefter betænkningen forventes sat på Europa-Parlamentets plenarforsamling til vedtagelse i september 2017.

Nærhedsprincippet

Forslaget er et led i gennemførelsen af den fælles fiskeripolitik, hvorfor nærhedsprincippet er tilgodeset.

Konsekvenser

En vedtagelse af forslaget har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser.

Forslaget skønnes umiddelbart ikke at have væsentlige statsfinansielle eller administrative konsekvenser for det offentlige eller konsekvenser for EU's budget.

Forslaget skønnes ikke at have væsentlige samfundsøkonomiske konsekvenser.

Forslaget skønnes på længere sigt at have visse positive erhvervsøkonomiske konsekvenser. En forenkling og regionalisering af den tekniske regulering af fiskeriet forventes at fremme anvendelsen af selektive redskaber og fiskerimetoder. Dette vil medvirke til implementeringen af landingsforpligtelsen samt bidrage til at opfylde målet om fiskeri på MSY-niveau og reducere mængden af uønskede fangster, hvilket igen kan resultere i økonomiske fordele for fiskerierhvervet som følge af øgede fiskerimuligheder. Samtidig skønnes det, at en forenkling af reglerne også vil resultere i en vis lempelse i de administrative byrder for erhvervet.

Forslaget forventes på lang sigt at have en vis positiv virkning for miljøet, idet en forenkling og regionalisering af den tekniske regulering af fiskeriet forventes at fremme anvendelsen af mere selektive redskaber og mere skånsomme fiskerimetoder, og forbedre anvendelsen af mekanismen med lukkede områder, hvilket vil

bidrage til at opfylde målet om et bæredygtigt fiskeri og reducere mængden af uønskede fangster samt beskyttelse af følsomme arter og levesteder og sårbare økosystemer.

Høring

Forslaget har været i høring i §5-udvalget (fiskeri) og i §7-udvalget (rekreativt fiskeri, ferskvandsfiskeri og fiskepleje), hvor der indkommet følgende bemærkninger:

Danmarks Fiskeriforening Producent Organisation (DFPO) har længe efterlyst en revision af de tekniske foranstaltninger i den fælles fiskeripolitik, dels for at få reduceret discard i fiskeriet, dels for at få gjort reglerne mindre komplekse og dels for i større omfang at skabe mulighed for, at den enkelte fisker har råderum og incitament til at fiske så selektivt som muligt.

DFPO finder det derfor positivt, at Kommissionens nu langt om længe har fremlagt et forslag og Kommissionen med sit forslag forsøger at skabe større regionalisering – og formodentligt forenkling – i EU's fiskeripolitik. Det er også positivt, at man bestræber sig for at sikre en rammeforordning, der indeholder generelle principper for de tekniske regler for fiskeriet, der skal danne basis for lige rammevilkår ("level playing field") på tværs af hele EU, mens de detaljerede tekniske regler besluttet på regionalt niveau.

Efter DFPO's opfattelse er det absolut begrænset, hvad der bør være af indhold i en sådan rammeforordning. En rammeforordning skal ikke indeholde en gentagelse og videreførelse af allerede eksisterende lovtekster, som det desværre faktisk er tilfældet i Kommissionens forslag. Det er også problematisk, at hvor de nuværende tekniske regler klart har fokus på fiskeriets indvirkning på fiskebestandene, så forsøger Kommissionen med sit forslag i større omfang at inddrage miljøbeskyttelse mere generelt i rammeforordningen og derved gøres teksten mere kontroversiel. Følgelig må det forventes, at det gør at delegering af beslutningskompetence til Kommissionen på en række centrale emner vil blive centrale i Rådets og Europa-Parlamentets forhandlinger om forslaget i Bruxelles.

Det er samtidig problematisk, at Kommissionen foreslår, at der fastlægges egentlige overordnede mål for de tekniske regler – for de tekniske regler bør alene være at betragte som et redskab til at sikre en bæredygtig udnyttelse af fiskeriressourcer. Mål i EU's fiskeripolitik skal fastlægges i grundforordningen og de relevante forvaltningsplaner – ikke for de enkelte redskaber i værktøjskassen.

Det er DFPO's klare opfattelse, at tekniske foranstaltninger - i det omfang de er relevante - mest hensigtsmæssigt behandles på regionalt plan i forbindelse med de relevante forvaltningsplaner og gennem en dialog med relevante interessenter.

DFPO finder, at det er nødvendigt, at teksten er fremtidssikret, og finder i den sammenhæng, at mulighederne for at ændre de regionale regler er for rigide – det gælder også i det seneste formandskabskompromis. DFPO finder, at der er en lang række punkter, hvor der fortsat er behov for mere arbejde med teksten. Det gælder blandt andet konkrete regler, som efter foreningens opfattelse lægger hindringer i vejen for udvikling af mere selektive redskaber, regler som er uklare, og visse definitioner, som DFPO finder er uanvendelige. Med hensyn til pulstrawl ønsker DFPO, at reglerne afspejler den aftale om, hvor i Nordsøen, man må fiske med strøm, som blev indgået i Rådet forud for reformen af den fælles fiskeripolitik. DFPO tager på det skarpeste afstand fra reglerne om utilsigtede bifangster af hvaler og havfugle, som anses for en stramning af de gældende regler. Det understreges også, at brislingekassen skal udgå af teksten.

I forhold til Østersøen understreges det, at hvis fiskeriet skal have en chance for at blive udført i overensstemmelse med de gældende mindstemål, så er det afgørende, at der gives tilladelse til at fiske med en makskevidde på 110 mm (i stedet for i dag 120 mm) i BACOMA-sorteringsvinduet. I forhold til Østersøen understreges det også, at det ikke er tilfredsstillende, at lukningen af gydeområderne i øst opretholdes, men kan accepteres som led i en aftale om ophævelse af lukkeperioderne i øvrigt.

Med hensyn til maskemål for sildefiskeri i Nordsøen, Skagerrak og Kattegat bemærkes det, at det ikke har betydning for selektionen, om maskemålet nedsættes fra 32 mm til 16 mm, men en beslutning om maskemål må ifølge DFPO på ingen måde berøre sildebifangstkvoten. Endvidere har DFPO en række detaljerede tekniske bemærkninger til blandt andet andre maskemål m.v.

Danmarks Pelagiske Producentorganisation (DPPO) deler generelt DPPO's bemærkninger om vigtigheden af fremtidssikring af forslaget og henviser i den forbindelse særligt til vigtigheden af behovet for at tage højde for Brexit, som kan ændre visse fiskerimønstre og indebære et øget behov for udvikling af nye fiskerier. DPPO finder i lyset af landingsforpligtelsen, at maskemålsbestemmelser for det pelagiske fiskeri er overflødige og bør fjernes. Specifikt i forhold til maskemål for sild – såfremt det ikke fjernes – kan DPPO støtte formandskabets kompromis om at nedsætte maskemålet fra 32 til 16 mm, særligt med henvisning til at der kan være behov for at fiske med mindre maskemål i det, som vil være EU-farvand efter Brexit. DPPO lægger vægt på at opretholde sildebifangstkvoten, men er ikke bekymret for, at den kommer i spil i sammenhæng med en nedsættelse af maskemålet.

DPPO finder generelt, at bevarelsesmæssige mindstereferencetørrelser for de pelagiske arter skal fjernes. DPPO understreger også de pelagiske bestandes særlige karakteristika, herunder at bestandene bevæger sig mellem flere forvaltningsområder, og finder derfor, at der bør udarbejdes et særskilt bilag på tværs af alle områder med regler for det pelagiske fiskeri. DPPO ønsker desuden fjernelse af forbuddene mod fysisk og kemisk forarbejdning af fisk og mod anvendelse af sorteringsanlæg om bord på fiskerfartøjer. Endvidere har DPPO fremført en række detaljerede bemærkninger til de konkrete artikler og bilag.

Marine Ingredients Denmark finder det positivt, at der med forslaget forventes en gennemgribende forenkling af de eksisterende regler om tekniske foranstaltninger. Det er vigtigt, at der bliver tale om lige rammevilkår ("level playing field"), hvor regionale og lokale særregler og undtagelser undgås. Fiskemel- og fiskeolieindustrien er, såvel i Danmark som i Europa, en interesseret potentiel opkøber af discardfisk. Konkrete undtagelser fra discardforbuddet hindrer en fremtidig udnyttelse og værdioptimering af discardfisk. Marine Ingredients Denmark lægger derfor vægt på, at de tekniske regler understøtter landingsforpligtelsen, discardplanerne og håndteringen af fanget fisk, så det sikres, at alle fangede fisk, bringes i land, og der sker en reel markedsdannelse af discardfisk. Foreningen deler DFPO's bekymring i forhold til vigtigheden af at opretholde sildebifangstkvoten. Endvidere understreger foreningen vigtigheden af en fremtidssikring blandt andet med henblik på udvikling af nye fiskerier.

Dansk Sportsdykker Forbund (DSDF) har fremsat bemærkninger vedrørende undervandsharpuner i forslaget. Dansk Sportsdykker Forbund finder ikke, at den pågældende bestemmelse skal indgå i vedtagelsen af forslaget. Det er DSDF's opfattelse, at et generelt forbud er ubegrundet, og at et eventuelt forbud kan gennemføres som en delegeret retsakt på baggrund af indstilling fra de regionale samarbejder under fiskeripolitikken. Dette vil muliggøre en regulering, hvor det er hensigtsmæssigt og friholde andre områder fra et forbud. DSDF mener, at det med fiskeripolitikens regionalisering i danske farvande vil være i strid med nærhedsprincippet, såfremt EU's medlemsstater afskæres fra at regulere området gennem regionalt baserede retsakter.

DSDF bemærker, at der ikke er noget ressourceudnyttelseshensyn, der giver grundlag for at forbyde jagt med undervandsharpuner. Der er tale om et meget selektivt fiskeri, og fangsterne er helt ubetydelige i de nordlige EU farvande. Forbundet finder det ikke rigtigt eller rimeligt at blive sidestillet med stærkt skadelige fiskerier som dynamitfiskeri og fiskeri med gift. Jagt med undervandsharpuner med dykkerflasker praktiseres i mindre omfang i Danmark af de godt 10.000 sportsdykkere. Det anslås, at danske flaskedykkere fanger ca. 5 tons fladfisk (primært skrubber) og 5 tons torsk per år. Det anføres videre af forbundet, at jagt med undervandsharpuner om natten praktiseres i nogen grad af de ca. 5.000 jægere, der findes i Danmark. Det foregår ved snorkeldykning og er specielt målrettet havørred, tunge og pighvar. Der anslås en samlet havørredfangst på 5-10 tons. Der er tale om en meget målrettet fiskemetode, der ikke påvirker havbunden, og

hvor der ikke sker skade på undermålsfisk. En begrænsning af jagt med undervandsharpuner vil efter forbundets opfattelse være et væsentligt tilbageslag for det danske rekreative fiskeri.

DSDF, UV-jagtudvalget, har i forhold til det seneste kompromisforslag fra formandskabet udtrykt sin tilfredshed med, at undervandsjagt om natten og undervandsjagt med iltflasker er blevet regionaliseret. Opfattelsen er, at disse to fiskemetoder er meget skånsomme og vigtige for det rekreative fiskeri.

Danmarks Sportsfiskerforbund (DSFF) bemærker, at forbundet støtter udgangspunktet om, at de overordnede retningslinjer, som beskriver vilkårene for fiskeriet i hele EU, bør være ens. Forbundet er også helt enig i, at det er op til de enkelte medlemslande omkring et geografisk begrænset område at beskrive og gennemføre, hvordan det bæredygtige fiskeri bedst kan gennemføres. I forhold til bevarelsesmæssige mindstereferencetørrelser giver det ifølge DSFF som udgangspunkt god mening, at udøvere af det rekreative fiskeri ikke bør fiske efter marine arter, som er under et bæredygtigt niveau. Forbundet bemærker dog, at det rekreative fiskeri ikke som udgangspunkt bør reguleres ligesom det erhvervsmæssige, blandt andet fordi en meget stram regulering i mange tilfælde ikke vil gavne fiskebestandene på grund af de ofte stærkt begrænsede fangstmængder i det rekreative fiskeri. Desuden har det rekreative fiskeri i mange tilfælde en stor socioøkonomisk og rekreativ værdi, og forbundet lægger vægt på, at foranstaltninger skal træffes under hensyn til fiskeriets socioøkonomiske værdi.

Med hensyn til forslaget om forbudte fiskeredskaber og fangstmetoder støtter DSFF ubetinget forbud mod alle de nævnte metoder (fra a) til og med g) i artikel 7), dog mener forbundet, at elektrisk strøm under ingen omstændigheder bør kunne anvendes. Forbundet er derimod uforstående over for, at undervandsharpuner og brugen af dem om natten nævnes i denne sammenhæng. Dette fiskeri bør ifølge forbundet ikke reguleres for hele EU ud fra betragtningen om, at en helt generel regulering i hele EU vil være alt for unuanceret. Forbundet mener, at dette bør reguleres regionalt – og som altid med udgangspunkt i en vidensbaseret tilgang med fokus på at sikre et bæredygtigt fiskeri. Det oplyses i den forbindelse, at DSFF netop er i dialog med DSDF med henblik på at formulere nogle retningslinjer, der kan sikre et bæredygtigt fiskeri med harpuner.

Dansk Akvakultur kan støtte formandskabets kompromisforslag om, at det skal det være op til de regionale fora at tage stilling til, om bestemmelser om forbud mod fiskeri efter beskyttede arter, havpattedyr og søfugle, fiskeri i følsomme områder, mindstemål samt lukkede områder og lukkeperioder også skal gælde for det rekreative fiskeri, når dette fiskeri har en betydelig påvirkning i et givent område.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

De fleste medlemsstater har generelt udtrykt sig positivt til forslaget, særligt i forhold til forslagets forenkling af regelsættet og en ny systematik med en fælles EU-del og en områdespecifik del, hvor sidstnævnte vil kunne ændres i den forenklede regionale procedure.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Det er en forudsætning for regeringen, at forslaget 'fremtidssikres', så der opnås en passende høj grad af fleksibilitet i mulighederne for at ændre de tekniske foranstaltninger.

Regeringen arbejder for, at kravet om uændret eller forbedret selektivitet i forhold til ændring af de tekniske regler kan fraviges i tilfælde, for eksempel hvor dette vil føre til en forbedring af beskyttelsen af havbunden, at reglerne kan føre til mere fleksibilitet i redskabsbruget, og at en ændring også kan begrundes socioøkonomiske forhold under de rette biologiske omstændigheder.

Regeringen arbejder for et bæredygtigt fiskeri og for, at de nye tekniske regler bliver enkle, kontrollerbare og omkostningseffektive.

Regeringen finder det positivt, at forslaget gennem et styrket regionalt samarbejde underbygger målet om regionalisering af fiskeripolitikken, og at forslaget fastlægger en overordnet EU-ramme med generelle principper og strategiske mål, mens de mere tekniske regler kan ændres på regionalt niveau.

Regeringen finder, at ændringer af reglerne skal ske i en balance mellem det praktiske fiskeri samt kontrol og forvaltningen med henblik på at sikre et fortsat miljømæssigt, økonomisk og socialt bæredygtigt fiskeri og nå målsætningerne i den fælles fiskeripolitik, herunder de socioøkonomiske målsætninger.

Regeringen arbejder for, at der alene fastsættes et kvalitativt mål for de tekniske foranstaltninger, idet det er meget uklart, hvordan man skal opgøre det foreslåede kvantitative mål, ligesom niveauet på 5 % ikke findes hensigtsmæssigt i alle sammenhænge. Målet er samtidigt meget snævert i forhold til grundforordningens bredt formulerede målsætning.

Regeringen er principielt imod anvendelse af pulstrawl, men arbejder for, at muligheden for at anvende pulstrawl begrænses til syd for 55° N i hele Nordsøen.

Regeringen arbejder for, at reglerne om lukkede områder forenkles, og at der sker en revision af de eksisterende lukkede områder baseret på videnskabelig rådgivning, idet baggrunden for disse ofte er historisk betinget og ikke videnskabeligt sagligt betingede. I den sammenhæng arbejder regeringen for, at "brislingekassen" ophæves med dette forslag (konsekvensrettelse).

Regeringen arbejder for, at der med forslaget findes en generel løsning på problemstillingen vedrørende tolerancemargin for skøn over mængder i logbogen for så vidt angår pelagiske og industrielle fangster, som opbevares i løs vægt (bulk) om bord på fiskerfartøjer i samtlige farvande.

Regeringen arbejder for, at det overlades til det regionale niveau at fastsætte, i hvilket omfang regler om forbud mod fangst af visse arter, lukkeområder og lukkeperioder, samt mindstemål skal gælde for rekreativt fiskeri, når det rekreative fiskeri har en betydelig påvirkning i et givent område, idet det skønnes, at dette område ikke egner sig til generel regulering på EU-niveau.

Regeringen arbejder for, at forbuddene mod fysisk og kemisk forarbejdning af fisk og mod anvendelse af sorteringsanlæg om bord på fiskerfartøjer ophæves, idet der med indførelsen af landingsforpligtelsen ikke synes at være en fornuftig begrundelse for at opretholde forbuddene.

Regeringen arbejder for, at de nye tekniske regler skal afspejle udviklingen i ny fiskeriteknologi og fiskemetoder og dermed understøtter udvikling af mere selektive redskaber og skånsomme fangstmetoder samt udviklingen i kontrolinstrumenter, herunder nye teknologiske løsninger, som kan give den enkelte fisker større frihed i valg af fangstmetoder og redskaber og dermed et økonomisk incitament til optimering af sit fiskeri gennem øget selektivitet.

Regeringen arbejder for, at grundforordningens artikel 19 fortsat gælder generelt og dermed giver mulighed for, at en medlemsstat under visse forudsætninger og for egne fartøjer kan fastsætte nationale regler om tekniske foranstaltninger til bevarelse af fiskebestande.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 8. april 2016 forud for rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 11. april 2016, jf. samlenotat oversendt den 31. marts 2016.

Grundnotat er oversendt til Folketingets Europaudvalg den 4. april 2016.

Notaterne er ligeledes fremsendt til Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg.

2. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om en flerårig plan for demersale bestande i Nordsøen og fiskeriet efter disse bestande og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 676/2007 og Rådets forordning (EF) nr. 1342/2008 KOM (2016) 493

Revideret genoptryk af samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 3. november 2016. Ændringer er markeret i marginen.

Resumé

Forslaget omfatter en flerårig forvaltningsplan for demersale bestande, herunder torsk, kuller, rødspætte, sej, tunge, hvilling og jomfruhummer i Nordsøen. Fiskeriet i Nordsøen er et flerartsfiskeri, og planen finder derfor anvendelse på alle demersale bestande i Nordsøen. Hensigten med planen er, at den skal sikre en bæredygtig udnyttelse af disse bestande og tilvejebringe stabile fiskerimuligheder, idet det sikres, at forvaltningen er baseret på den seneste videnskabelige viden om disse bestande samt andre aspekter af økosystemet og miljøet. Forslaget skønnes i forhold til beskyttelsesniveauet i at kunne bidrage til en bæredygtig forvaltning af fiskeriet i Nordsøen, idet der dog ikke tages hensyn til en bredere økosystembaseret tilgang.

Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2016) 493 af 3. august 2016 fremsendt forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om en flerårig plan for demersale bestande i Nordsøen og fiskeriet efter disse bestande og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 676/2007 og Rådets forordning (EF) nr. 1342/2008. Forslaget er oversendt til Rådet den 3. august 2016 i en dansk sprogdugave.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 43, stk. 2, og skal behandles efter proceduren for den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294.

Forslaget forventes vedtaget på et kommende rådsmøde. Det er forventningen, at der kan opnås enighed om forslaget i en 1. behandling med Europa-Parlamentet.

Formål og indhold

For at opnå den fælles fiskeripolitikens mål om et miljømæssigt bæredygtigt fiskeri skal der blandt andet vedtages flerårige planer for forvaltningen af fiskeriet. Den foreslåede plan omfatter demersale bestande og fiskeriet efter disse bestande i Nordsøen, herunder Skagerrak og Kattegat, samt tilstødende farvande for visse arter. Demersalt fiskeri i Nordsøen, herunder Skagerrak og Kattegat, er et flerartsfiskeri, hvor flere forskellige demersale arter tages i samme fangster. Planen skal bidrage til opfyldelsen af den fælles fiskeripolitikens mål og navnlig til opnåelse og opretholdelse af maksimalt bæredygtigt udbytte (MSY) for de berørte arter, bidrage til gennemførelsen af landingsforpligtigheden for demersale bestande, og til gennemførelsen af en økosystembaseret tilgang til fiskeriforvaltning.

I forslaget fastsættes bestemmelser om mål og målsatser, det vil sige opnåelse af en fiskeridødelighed, som er i overensstemmelse med princippet om maksimalt bæredygtigt udbytte (F_{msy}), og er angivet i intervaller som tilrådet af Det Internationale Havundersøgelseråd (ICES), samt bevarelsesreferencepunkter angivet i gydebiomasse.

Planen identificerer specifikt torsk, kuller, rødspætte, sej, tunge, hvilling og jomfruhummer i Nordsøen, men vil også finde anvendelse på alle andre demersale bestande og fiskeriet efter disse i Nordsøen. Bestandene er opdelt i grupper afhængig af videnskabelige data til rådighed. Hovedgrupperne 1 og 2 dækker henholdsvis demersale bestande med intervaller for fiskeridødelighed baseret på målsætningen om maksimal bæredygtigt udbytte (F_{msy}) (torsk, kuller, rødspætte, sej, tunge, hvilling) og jomfruhummer. Grupperne 3 – 7 dækker øvrige demersale bestande.

Fiskerimulighederne skal fastsættes i overensstemmelse med de ovenfor nævnte mål indenfor de fastsatte intervaller for fiskeridødelighed. Dette resulterer i, at bestandene forvaltes i overensstemmelse med maksimalt bæredygtigt udbytte, og giver samtidig plads til at foretage tilpasninger, hvis der er videnskabeligt grundlag herfor.

Gruppe 1 Bestand	Målinterval for fiskeridødelighed, som er forenelig med opnåelse af maksimalt bæredygtigt udbytte (F_{MSY})	
	Kolonne A	Kolonne B
Torsk i Nordsøen	0,22 – 0,33	0,33 – 0,49
Kuller	0,25 – 0,37	0,37 – 0,52
Rødspætte i Nordsøen	0,13 – 0,19	0,19 – 0,27
Sej	0,20 – 0,32	0,32 – 0,43
Tunge i Nordsøen	0,11 – 0,20	0,20 – 0,37
Tunge i Kattegat	0,19 – 0,22	0,22 – 0,26
Hvilling i Nordsøen	ikke fastsat	ikke fastsat

Gruppe 2 Funktionel enhed (FU) for jomfruhummer	Målinterval for fiskeridødelighed, som er forenelig med opnåelse af maksimalt bæredygtigt udbytte (F_{MSY}) (som befiskningsgrad)	
	Kolonne A	Kolonne B
Afsnit IIIa FU 3 og 4	0,056 – 0,079	0,079 – 0,079
Farn Deeps FU 6	0,07 – 0,081	0,081 – 0,081
Fladen Ground FU 7	0,066 – 0,075	0,075 – 0,075
Firth of Forth FU 8	0,106 – 0,163	0,163 – 0,163
Moray Firth FU 9	0,091 – 0,118	0,118 – 0,118

Der foreslås beskyttelsesforanstaltninger for bestandene i gruppe 1 og 2. Hvis biomassen for en af bestandene i et givet år ligger under de nævnte minimumsniveauer i kolonne B (B_{lim} og $Abundance_{limit}$) skal der træffes passende afhjælpende foranstaltninger for at sikre hurtig genopretning af den pågældende bestand til over minimumsniveauet.

Gruppe 1 Bestand	Referencepunkt for bestandens mindstegydebiomasse (i ton) ($MSY B_{trigger}$)	Grænsereferencepunkt for biomasse (i ton) (B_{lim})
	Kolonne A	Kolonne B
Torsk i Nordsøen	165.000	118.000
Kuller	88.000	63.000
Rødspætte i Nordsøen	230.000	160.000
Sej	200.000	106.000
Tunge i Nordsøen	37.000	26.300
Tunge i Kattegat	2.600	1.850
Hvilling i Nordsøen	ikke fastsat	ikke fastsat

Gruppe 2 Funktionel enhed (FU) for jomfruhummer	Referencepunkt for minimumsbestandsstørrelsen (i millioner) ($Abundance_{buffer}$)	Referencepunkt for grænsebestandsstørrelsen (i millioner) ($Abundance_{limit}$)
	Kolonne A	Kolonne B
Afsnit IIIa FU 3 og 4	ikke relevant	ikke relevant
Farn Deeps FU 6	999	858
Fladen Ground FU 7	3.583	2.767
Firth of Forth FU 8	362	292
Moray Firth FU 9	262	262

Hvis gydebiomassen for gruppe 1 og 2 ligger under værdien i kolonne A (MSY B_{trigger} eller Abundancebuffer) eller hvis den videnskabelige rådgivning viser, at der er behov for det for gruppe 3-7, skal der vedtages særlige bevarelsesforanstaltninger. De særlige bevaringsforanstaltninger kan vedrøre:

- Fiskeredskabers karakteristika, for eksempel maskestørrelser eller selektionsanordninger,
- Brugen af fiskeredskaber
- Forbud mod eller begrænsning af fiskeri i bestemte områder
- Forbud mod eller begrænsning af fiskeri eller anvendelse af visse typer redskaber i bestemte perioder
- Bevarelsesmæssige mindstereferencestørrelser
- Andre specifikationer knyttet til selektivitet.

Efter den nye grundforordning 1380/2013 kan medlemsstater med en direkte forvaltningsmæssig interesse med sigte på at nå målene i en flerårig forvaltningsplan i et regionalt samarbejde fremsætte fælles henstillinger, som Kommissionen efterfølgende kan vedtage som gennemførelsesretsakter eller delegerede retsakter. Medlemsstaterne i Nordsøen samarbejder regionalt inden for rammerne af Scheveningen-gruppen¹. I forslaget tildeles Kommissionen beføjelser til gennem delegerede retsakter at vedtage bestemmelser vedrørende særlige bevarelsesforanstaltninger på baggrund af en fælles henstilling fra Scheveningen-gruppen.

Forslaget fastsætter også bestemmelser om gennemførelse af landingsforpligtelsen. Følgende kan vedtages gennem delegerede retsakter på baggrund af en fælles henstilling fra Scheveningen-gruppen:

- Fritagelse af arter med høje overlevelsesserater
- Fangster omfattet af de minimis-undtagelser
- Fangstdokumentation
- Bevarelsesmæssige mindstereferencestørrelser.

Forslaget til planen indeholder desuden bestemmelser om kontrolforanstaltninger, herunder forhåndsmeldelse og logbogskrav. Med forslaget sættes grænsen for krav om logbog på fartøjer ned til en længde overalt på otte meter eller derover. Dette krav har tidligere været ti meter i Nordsøen, og indebærer at flere små fartøjer fremover skal føre logbog. Fartøjer skal i højere grad forudanmelde ankomst til havn, idet alle fangster nu skal forudanmeldes for fartøjer over 12 meter, mens fartøjer på 8-12 meter skal anmelde flere fangster.

Den nuværende genopretningsplan for torsk i Nordsøen trådte i kraft den 1. januar 2017. Med ændringen af torskegenopretningsplanen afskaffedes fiskeriindsatsreguleringen, dog fastholdtes ordningen med særlige fiskeritilladelser vedrørende motoreffektbegrænsning (kW) som et samlet loft for kapacitet i de geografiske områder (i Danmark henholdsvis Kattegat og Nordsøen/Skagerrak). Med forslaget om den flerårige plan ophæves den reviderede torskegenopretningsplan, når den flerårige plan træder i kraft.

Formandskabets kompromisforslag

Formandskabet har fremlagt kompromisforslag, hvor de vigtigste elementer er følgende:

- Anvendelsesområdet for planen begrænses til 11 bestande samt bifangster i disse fiskerier.
- Anvendelsesområdet udvides til alle EU-farvande og farvande uden for EU, der ikke er under tredjelandes suverænitet for så vidt angår en hjemmel til at udarbejde delegerede retsakter henblik på fortsat implementering af landingsforpligtelsen, herunder undtagelser med henvisning til høj overlevelse eller de minimis.
- Specifik bestemmelse, der understreger Kommissionens bemyndigelse til hurtigt at fremsætte forslag om at tilføje yderligere bestande til planen, om revision af målintervaller og om revision af referencegrænseværdier.

¹ Scheveningengruppen består af de medlemsstater, der har direkte fiskeriinteresser i Nordsøen, Skagerrak og Kattegat, det vil sige Danmark, Sverige, Storbritannien, Tyskland, Nederlandene, Belgien og Frankrig. Gruppen er drivkraften i regionaliseringsprocessen, ikke mindst med hensyn til formulering af fælles henstillinger på fiskeriområdet.

- Angivelse af, at foranstaltninger skal fastsættes i overensstemmelse med den bedst mulige videnskabelige rådgivning.
- Bestemmelse om at fiskerimuligheder skal fastsættes således, at der er mindre end 5 % risiko for, at gydebiomassen falder under grænsereferencpunktet for gydebiomasse.
- Ved forvaltning af bifangstbestande skal foranstaltninger og fastsættelse af fiskerimuligheder tage hensyn til bedst mulige videnskabelige rådgivning og målene i artikel 3 samt tage hensyn til blandet fiskeri ud fra forsigtighedsprincippet.
- Bestemmelserne om kontrolforanstaltninger (forhåndsansmeldelse, logbog og udpegning af havne) erstattes af en bestemmelse om fiskeritilladelser (der henviser til kontrolforordningen), en bestemmelse om fortsat mulighed for medlemsstaterne for regulering af fiskeriindsats målt i kW samt et specifikt krav om regulering af loft for kapacitet (kW) i den østlige del af kanalen (ved Kw-tilladelser).
- Retningslinjer for konsultationer med tredjelande for bestande under fælles forvaltning (f.eks. Norge) med henblik på at sikre en bæredygtig forvaltning af bestandene.
- Mulighed for en tidligere afrapportering fra Kommissionen, hvis medlemsstater eller Kommissionen vurderer, at der er behov herfor.
- Der indsættes en henvisning til forordning 508/2014 om den Europæiske Hav- og Fiskerifond, for at kunne åbne for støtte til midlertidigt ophør, hvis denne mulighed ønskes anvendt af den enkelte medlemsstat.
- Der er endelig sket nogle mindre opdateringer af værdierne i bilag 1 og 2 i lyset af ny videnskabelig rådgivning

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentets Fiskeriudvalg forventes at vedtage sin betænkning i juni 2017, hvorefter betænkningen forventes sat på Europa-Parlamentets plenarforsamling til vedtagelse i oktober 2017.

Nærhedsprincippet

Forslaget er et led i gennemførelsen af den fælles fiskeripolitik, hvorfor nærhedsprincippet er tilgodeset.

Konsekvenser

Forslaget vurderes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser. Der er allerede forudset statsfinansielle og administrative konsekvenser for det offentlige ved gennemførelse af den fælles fiskeripolitik, som er vedtaget i forbindelse med den nye grundforordning 1380/2013. Ligeledes er det forudset, at overgangen til landingsforpligtelsen vil have erhvervsøkonomiske og administrative konsekvenser for erhvervet. På længere sigt forventes det imidlertid, at erhvervet kan opnå øget indtjening som følge af et langsigtet bæredygtigt fiskeri, og udviklingen af nye flerårige planer vurderes at bidrage hertil.

Forslaget har ikke konsekvenser for EU's budget.

Kommissionen har inden udarbejdelsen af forslaget til den flerårige plan fået udarbejdet en udførlig konsekvensanalyse (blandt andet under hensyn til biologiske, miljømæssige og økonomisk-sociale aspekter). I henhold til konsekvensanalysen, vil en flerårig plan for flerartsfiskeri have positive miljømæssige konsekvenser, der forstærkes af 2020-deadline for fiskeridødelighed baseret på målsætningen om maksimal bæredygtigt udbytte (F_{msy}) (i grundforordningen skal medlemsstaterne opnå maksimalt bæredygtigt udbytte) og en hurtig genopretningsperiode. I konsekvensanalysen vurderes det også, at planen gennemsnitligt vil medføre positive økonomiske og sociale konsekvenser som følge af lavere variable omkostninger og flere fiskeriresourcer. Forenklingen ved at samle lovgivningen i én plan betragtes i analysen som en lettelse for fiskerne. Interessenters og medlemsstaters involvering vil øges, idet der vil være en regional tilgang.

Miljø- og Fødevarerministeriet vurderer imidlertid, at forslaget vil have visse administrative og erhvervsøkonomiske konsekvenser: Ved at nedsætte logbogskravet til at gælde for fartøjer ned til otte meter, skal flere fartøjer føre logbog. Fartøjer skal i højere grad forudanmelde ankomst til havn. Når flere bestande omfattes

af den flerårige plan, vil disse bestande også være omfattet af de kontrolbestemmelser, der regulerer bestande omfattet af flerårige planer, herunder nationale kontrolhandlingsprogrammer, udvidet opfølgning på visse alvorlige overtrædelser og specifikke kontrol- og inspektionsprogrammer. Endelig forholder forslaget sig til den nuværende torskegenopretningsplan, hvor der allerede er opnået politisk enighed om at afskaffe indsatsreguleringen. De væsentligste lempelser i forhold til torskegenopretningsplanen forventes derfor at være trådt i kraft forud for Nordsøplanen – nemlig allerede 1. januar 2017.

Med formandskabets kompromisforslag vil de administrative og erhvervsøkonomiske konsekvenser være begrænsede.

Forslaget skønnes i forhold til beskyttelsesniveauet i at kunne bidrage til en bæredygtig forvaltning af fiskeriet i Nordsøen, idet der dog ikke tages hensyn til en bredere økosystembaseret tilgang.

Høring

Sagen har været i høring § 5-udvalget (fiskeri), hvor der er indkommet følgende høringssvar:

Sagen har været i høring § 5-udvalget (fiskeri), hvor der er indkommet følgende høringssvar:

Foreningen for Skånsomt kystfiskeri (FSK) finder, at forslaget bør afspejle fiskeripolitikken støtte til det skånsomme fiskeri. Det bør ifølge FSK understreges, at den flerårige forvaltningsplan også skal sikre det kystnære skånsomme fiskeri. Kommissionen lægger ifølge FSK kun vægt på opnåelse af MSY og økosystembaseret forvaltning. Men FSK finder, at fiskeripolitikken er mere nuanceret; blandt andet med mål om at fremme det kystnære fiskeri. I fiskeripolitikken artikel 10, fremgår det at en flerårig forvaltningsplan skal fastsætte mål i overensstemmelse med blandt andet målet om at fremme det kystnære fiskeri (artikel 2.5.i). FSK ser ikke, at kystfiskeriet fremmes i Kommissionens forslag. Dette bør ifølge FSK ændres. Kystfiskeriet er dybt afhængig af sunde fiskebestande med store individer. Kystfiskere har svært ved at flytte sig til andre områder, eller skifte til andre arter/ fiskerier, hvis kvoterne reduceres; og kystfiskerne fisker efter store fisk, der giver den højeste markedsværdi.

Derfor støtter FSK også en opnåelse af fiskeripolitikken målsætninger om et bæredygtigt fiskeri. FSK bemærker, at der i Nordsøen er stor fremgang for mange fiskearter der er vigtige for kystfiskeriet; en fremgang som FSK mener, at kystfiskeriet skal have del i. FSK ser dog i forslaget visse farer for kystfiskeriet, hvis der i planen ikke indføres tiltag, der tager hensyn til kystfiskeriets særlige karakter. Derfor bør forslaget justeres som følger:

- Forvaltningsplanens formål bør udvides sådan at den også har til formål at sikre kystfiskeriet. Dette er helt i tråd med fiskeripolitikken artikel 10.
- Ved store kvotereduktioner og eventuelt indførte bevaringsforanstaltninger skal der tages hensyn til kystfiskeriet i de kystfiskere ikke let kan flytte sig til nye områder eller skifte fiskeri.
- Støt kystfiskere der rammes af problemer grundet ”choke species” problematikken.
- Fordel kvotepræmier under et discardforbud ligeligt imellem de forskellige fiskerier. Forslaget ligger op til det modsatte, og dermed forfordes kystfiskeriet endnu engang.

Danmarks Fiskeriforening Producent Organisation (DFPO) bemærker, at Kommissionens forslag er meget vidtrækkende i forhold til fiskeriet i Nordsøen, Skagerrak og Kattegat m.m. Forslaget vil kunne få store konsekvenser for dansk fiskeri og det er centralt, at en vedtagelse først sker efter et grundigt og seriøst forarbejde. I den sammenhæng er der behov for en analyse af, hvilke konsekvenser et eventuelt Brexit vil have af konsekvenser for forvaltningen af de i forslaget indeholdte fiskebestande og for selve forvaltningsplanen. DFPO finder det urimeligt, at der skal vedtages en løsning inden Brexit, som den medlemsstat med de største interesser efter Brexit har vanskeligheder med. Foreningen forstår på ingen måde sagens hastværk i Rådet og kan ikke anbefale, at Danmark støtter en løsning på det foreliggende grundlag.

Et væsentligt spørgsmål er også, hvordan der sikres sammenhæng mellem forslaget og det arbejde, som EU har med Norge om fælles forvaltning for torsk, kuller, sej, hvilling og rødspætter. DFPO har gennem de senere år været en af fortalere i EU for, at der ved fiskeriforvaltningen arbejdes med et "bånd" omkring F_{msy} frem for et enkeltpunkts-estimat. Derfor er DFPO principielt positiv overfor som foreslået at arbejde med intervaller for fiskeridødeligheden. DFPO skal dog have gennemanalyseret forslaget og ikke mindst analyseret de foreslåede intervaller - "bånd" - for fiskeridødeligheden nærmere. DFPO forholder sig principielt kritisk til metoden for anvendelse af "bånd" som der lægges op til vil indebære en underudnyttelse af bestandene, idet der lægges op til i udgangspunktet at anvende fra MSY-punkt og ned i båndet. Under alle omstændigheder skal det også sikres, at disse bånd kan justeres i lyset den biologiske rådgivning – og udviklingen i fiskeriforvaltningen, for eksempel som følge af EU's samarbejde med Norge. Det skal samtidig sikres, at der med en eventuel vedtagelse af forslaget er afsat tilstrækkelige økonomiske ressourcer til at sikre, at "den seneste videnskabelige viden" er så valid og opdateret som muligt.

DFPO finder, at der skal findes en anvendelig løsning i forhold til Kattegattorsk og finder også, at der bør kunne tages socioøkonomiske hensyn. DFPO finder også, at havtaske i Skagerrak/Kattegat bør udgå af forslaget med henvisning til, at der ikke er fastsat nogen TAC for bestanden. DFPO finder også, at der bør findes en løsning i forhold til tolerancemargin for skøn over mængder i logbogen for så vidt angår pelagiske og industrielle fangster, som opbevares i løs vægt (bulk) om bord på fiskerfartøjer.

Hvad angår forslagets erhvervsøkonomiske konsekvenser så er DFPO uforstående over for, at Kommissionen tilsyneladende anfører, "at planen gennemsnitligt vil medføre positive og sociale konsekvenser som følge af lavere variable omkostninger og flere fiskeriressourcer". Tilsvarende er det heller ikke DFPO's opfattelse, at forslaget nødvendigvis vil "tilvejebringe stabile fiskerimuligheder". DFPO anbefaler derfor, at der snarest bliver udarbejdet en konkret økonomisk konsekvensanalyse af forslaget for dansk fiskeri. Det skal i den sammenhæng også vurderes, hvad forskellige scenarier for valg af intervaller for fiskeridødelighed vil have af konsekvenser for dansk fiskeri.

Danmarks Pelagiske Producentorganisation (DPPO) understreger vigtigheden af at finde en løsning i forhold til bulk-problematikken.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Andre medlemsstater har generelt forholdt sig positivt til vedtagelsen af en ny flerårig plan for Nordsøen, men flere af de berørte medlemsstater er skeptiske over for de foreslåede skærper af kontrolforanstaltninger og rækkevidden af planen.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen er grundlæggende positiv over for fremlæggelsen af forslaget til en flerårig plan i Nordsøen.

Regeringen finder, at forvaltningsplanen vil være et vigtigt instrument til at sikre en fortsat bæredygtig udvikling af fiskerierne, og den vil give mulighed for at indføre eventuelle supplerende forvaltningstiltag.

Regeringen kan generelt støtte hensigten om fortsat at sikre et bæredygtigt fiskeri, og som generelt princip kan regeringen tilslutte sig, at der fastsættes rammer, der giver mulighed for, at kvoterne i Nordsøen fastsættes på grundlag af videnskabelig rådgivning og målsætningen om maksimalt bæredygtigt udbytte (MSY) i henhold til reformen af den fælles fiskeripolitik.

Regeringen forholder sig positivt til, at bæredygtig udnyttelse af kvoter fastlægges i form af et målinterval af værdier for målsætningen om maksimalt bæredygtigt udbytte (MSY), og ikke som enkelte værdier.

Det er en forudsætning for regeringen, at der opnås tilstrækkelig fleksibilitet til TAC-fastsættelsen (den samlede tilladte fangstmængde) for databegrænsede bestande, hvor der ses en positiv bestandsudvikling, som for

eksempel torsk i Kattogat, idet der skal kunne tages højde for tendenser i bestanden og i fiskeriet på linje med den gældende plan for torsk i Nordsøen.

Det er endvidere en forudsætning for regeringen, at der henvises til grundforordningens bestemmelser om at kunne inddrage socio-økonomiske hensyn.

Regeringen finder, at reglerne bør være enkle, kontrollerbare og omkostningseffektive. Inkluderingen af alle demersale arter i planen, som foreslået af Kommissionen, vil med det foreliggende forslag indebære, at disse bestande omfattes af en række bestemmelser i fiskerikontrolforordningen 1224/2009, hvilket regeringen finder ikke er i tråd med det bærende princip i EU's fiskerikontrolpolitik om en risikobaseret tilgang. I den sammenhæng finder regeringen, at forslaget alene skal fokusere på de vigtigste hovedarter, at forslaget om en generel udvidelse af logbogskravet for alle fartøjer over 8 meter i Nordsøen (i dag 10 meter) skal udgå, og man forholder sig skeptisk til forslaget om forhåndsmeddelelse for fartøjer mellem 8 og 12 meter.

Regeringen støtter, at fiskeriindsatsreguleringen for torsk afskaffes med den nye flerårige plan, således at også ordningen for særlige fiskeritilladelser vedrørende motoreffektbegrænsning (kW) ophæves med den flerårige plan.

Regeringen støtter endvidere, at Rådet og Europa-Parlamentet fastsætter de overordnede principper og strategiske rammer, idet planen samtidig regionalt giver mulighed for at beslutte, hvordan denne bedst gennemføres i området. Regeringen finder det samtidig vigtigt, at der søges opnået ensartede vilkår for fiskerierhvervet inden for de forskellige regionale farvandsområder i EU.

Regeringen kan generelt støtte, at der gives mulighed for gennemførelse af delegerede retsakter inden for grundforordningens ramme. Denne støtte skal ses i sammenhæng med, at de delegerede retsakter som udgangspunkt bør udformes på baggrund af fælles henstillinger, som der opnås enighed om, blandt medlemsstaterne regionalt i Nordsøen, idet regeringen vil arbejde for, at der reserveres tilstrækkelig tid til, at medlemsstaterne regionalt kan udforme og opnå enighed om de fælles henstillinger.

Regeringen kan støtte den fortsatte implementering af landingsforpligtigelsen gennem udsmidspaner. Regeringen lægger endelig vægt på, at eventuelle særlige foranstaltninger til beskyttelse af de omfattede bestande er baseret på en videnskabelig rådgivning, og at der er sammenhæng mellem mål og midler.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 11. november 2016 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 14.-15. november 2016, jf. samlenotat oversendt den 3. november 2016.

Der er oversendt grundnotat til Folketingets Europaudvalg den 26. september 2016.

Notaterne er ligeledes fremsendt til Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg.

3. Rapport fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet om gennemførelse af forpligtigelsen til at udlægge miljøfokusområder under de direkte betalinger KOM-dokument foreligger ikke

Nyt notat.

Resumé

Kommissionen forventes at præsentere en evalueringsrapport om gennemførelsen af det grønne krav om miljøfokusområder under de direkte betalinger. Rapporten forventes at skitsere, hvordan medlemsstaterne har gennemført forpligtigelsen til at udlægge 5 % miljøfokusområder, herunder hvilke typer miljøfokusom-

råder landbrugerne har anvendt, og den valgte gennemførelses potentielle positive konsekvenser for miljø- og klimaeffekten. Kommissionen forventes ikke at stille forslag om at øge procentsatsen for miljøfokusområderne fra 5 til 7 %.

Baggrund

Kommissionen skal, ifølge artikel 46, stk. 1 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 1307/2013 om de direkte betalinger, senest den 31. marts 2017 fremlægge en evalueringsrapport om gennemførelsen af forpligtelsen til at udlægge miljøfokusområder. Rapporten kan, hvis det vurderes nødvendigt, ledsages af et forslag om at øge procentsatsen under miljøfokusområderne fra 5 til 7 %.

Rapporten forventes på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 3. april 2017 med henblik på præsentation.

Formål og indhold

Med landbrugsreformen fra 2013 blev det vedtaget, at fra og med 2015 ydes den direkte støtte i EU på betingelse af, at landbrugerne overholder tre grønne krav til gavn for miljø og klima. De tre krav er:

- Afgrødediversificering. Landbrug over 10 hektar skal hvert år dyrke forskellige afgrøder.
- Permanente græsarealer. Landbrugere skal bevare de permanente græsarealer, herunder et pløjeforbud i miljømæssigt sårbare områder.
- Miljøfokusområder. Landbrug med mindst 15 hektar i omdrift skal afsætte mindst 5 % af dette areal til miljøfokusområde, som for eksempel brakarealer, efterafgrøder og bræmmer mv.

Formålet med miljøfokusområderne er at beskytte og fremme især biodiversitet på landbrugsarealer via et-årige tiltag. Medlemsstaterne har mulighed for at vælge, hvilke miljøfokusområder landbrugerne kan anvende til at leve op til deres 5 % forpligtelse ud fra en bruttoliste, som er fastsat i forordning nr. 1307/2013 om de direkte betalinger.

Kommissionen skal senest den 31. marts 2017 fremlægge en rapport over gennemførelsen i EU af det grønne krav om miljøfokusområderne. Rapporten kan, hvis det vurderes nødvendigt, ledsages af et forslag om at øge procentsatsen for miljøfokusområderne fra 5 til 7 %. Det forventes ikke, at Kommissionen vil fremsætte et sådant forslag.

Rapporten forventes at bygge videre på et arbejdsdokument om revisionen af de grønne krav efter et års anvendelse, der blev gennemført i 2016 som led i Kommissionens REFIT program.

Det forventes, at rapporten vil skitsere, hvilke miljøfokusområder medlemsstaterne har valgt fra den bruttoliste af tiltag, som findes i EU-reglerne. Disse valg har medlemsstaterne notificeret til Kommissionen. En gruppe på 14 medlemsstater har valgt at tilbyde deres landbrugere 10 eller flere typer miljøfokusområder. Langt de fleste af disse medlemsstater har valgt brak, lavskov, arealer med kvælstoffikserende afgrøder, bræmmer, efterafgrøder og forskellige slags landskabselementer, herunder enkeltstående træer og træer på række, som miljøfokusområder. Derudover har en gruppe på 9 medlemsstater, herunder Danmark, valgt at tilbyde deres landbrugere 5-9 typer miljøfokusområder. Hovedparten af disse medlemsstater har valgt brak, arealer med kvælstoffikserende afgrøder og enkelte landskabselementer. Konkret har Danmark valgt elementerne: bræmmer, visse landskabselementer, brak, lavskov og efterafgrøder. Endvidere har en mindre gruppe på 5 medlemsstater valgt et begrænset udvalg på op til 4 typer af miljøfokusområder. Her er det især arealer med kvælstoffikserende afgrøder, brak og et eller ingen landskabselementer, der er valgt.

Hovedparten af medlemsstaterne har valgt at bruge de muligheder der er for at anvende allerede eksisterende tiltag, som gavner biodiversiteten. Således har 22 medlemsstater valgt flere typer miljøfokusområder, som allerede er beskyttet under krydsoverensstemmelsesreglerne, som for eksempel bræmmer langs vandløb og landskabselementer. Flere medlemsstater har desuden valgt at drage fordel af, at de har meget skov, og der-

ved kan undtage visse bedrifter fra det grønne krav om miljøfokusområder. Få medlemsstater har valgt at anvende muligheder for at indføre strammere regler for de miljømæssige fokusområder for at forbedre den miljømæssige effekt.

Rapporten forventes at konkludere, at medlemsstaternes valg lader til at være drevet af et ønske om at give så mange valgmuligheder som muligt, samt behovet for at begrænse de administrative udgifter. Endvidere kan valget af miljøfokusområder også være drevet af et ønske om at kunne anvende allerede eksisterende obligatoriske tiltag som for eksempel efterafgrøder eller tiltag til håndtering af lokale forhold som miljøfokusområder. Muligheden for at erstatte visse typer miljøfokusområder med foruddefinerede ækvivalente tiltag i form af enten forpligtigelser under landdistriktspolitikken eller certificeringsordninger blev kun anvendt af 3 medlemsstater i 2016.

Det forventes, at rapporten vil skitsere, at der er udlagt dobbelt så mange arealer med miljøfokusområder i EU, som der er krav om. Således forventes det, at landbrugerne har anmeldt ca. 10 % af deres omdriftsarealer som miljøfokusområde i EU, mens kravet er 5 %. Hovedparten af disse arealer karakteriserer Kommissionen som såkaldte produktive eller potentielt produktive miljøfokusområder. Det vil sige arealer, som man fortsat kan have landbrugsdrift på, som for eksempel arealer med kvælstoffikserende afgrøder og efterafgrøder, eller brakarealer, som siden kan inddrages til drift. Arealerne med kvælstoffikserende afgrøder og efterafgrøder udgør mere end 50 % af miljøfokusområderne i EU, mens arealer med for eksempel bræmmer og landskabs-elementer tilsammen udgør omkring 2 % af det anmeldte miljøfokusareal.

Udbredelsen af de forskellige typer miljøfokusområder er i visse tilfælde regionalt bestemt. Således findes hovedparten af de anmeldte landskabs-elementer og bræmmer i Irland, Storbritannien og på Malta. Brakarealerne findes typisk i middelhavslændene som Spanien, Portugal og Cypern, og i medlemsstater placeret i den nordlige nåleskogsregion, som Finland og Letland. Arealer udlagt med kvælstoffikserende afgrøder er mest udbredte i Kroatien, Tjekkiet, Italien, Polen og Rumænien. Arealer med efterafgrøder er mest udbredte i Belgien, Danmark, Tyskland, Luxembourg og Nederlandene. Rapporten forventes at konkludere, at landbrugerens valg af miljøfokusområder påvirkes af flere faktorer; herunder 1) et ønske om at anvende de mindst omkostningstunge og mest produktive miljøfokusområder, 2) en eventuelt begrænset liste over miljøfokusområder at vælge ud fra, 3) risikoen for ikke at leve op til støttebetingelsen for et miljøfokusområde og 4) landbrugerens viden om forpligtigelsen under de grønne krav.

Det forventes, at rapporten vil indeholde en overordnet vurdering af miljø- og klimaeffekten af den valgte gennemførelse i EU. Således må det forventes fremhævet, at regioner/medlemsstater, som har størst udbredelse af miljøfokusområder i form af landskabs-elementer og brak, får den største potentielle positive effekt på biodiversiteten. I relation til landskabs-elementer har disse en positiv effekt som levested for hvirvelløse dyr, fugle og terrestriske planter, mens krybdyr og padde særligt trives i randzoner og brakmarker. Det bemærkes dog, at en positiv biodiversitetseffekt ville kunne forstærkes, hvis man indførte flere bestemmelser om forvaltningen af disse arealer. For eksempel ville valg af de blandinger, der anvendes til efterafgrøder, og valg af plantedække på brakarealer kunne påvirke effekten på økosystemet positivt. Det samme ville valg af afgrøder og dyrkningsintensiteten på arealer med kvælstoffikserende afgrøder kunne.

I relation til klimaeffekten ville særligt en øget anvendelse af kvælstoffikserende afgrøder kunne reducere anvendelse af kvælstofgødning, ligesom skovlandbrug og skovrejsning som miljømæssig fokusområder ville kunne øge jordens kulstoflagring.

Rapporten forventes at blive anvendt som bidrag til en kommende analyse om evaluering af alle de grønne krav.

Rapporten forventes at konkludere, at der allerede er udlagt dobbelt så mange miljøfokusarealer som påkrævet. På den baggrund, og under antagelse af en række fremlagte ændringsforslag gennemføres, forventes Kommissionen at fastholde procentsatsen på 5 %. De foreslåede ændringsforslag, fremsat af Kommissionen i

2016, og med forventet ikrafttræden i 2018 indeholder blandt andet indførelse af et forbud mod anvendelse af plantebeskyttelsesmidler på de produktive miljøfokusarealer.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig.

Nærhedsprincippet

Der er ikke redegjort for nærhedsprincippet i denne sammenhæng, da der ikke er tale om stillingtagen til konkrete forslag.

Konsekvenser

Rapporten har ikke i sig selv konsekvenser for EU-budgettet, ligesom rapporten ikke i sig selv har statsfinansielle, lovgivningsmæssige eller administrative konsekvenser.

Høring

Sagen har været i skriftlig høring i §2-udvalget (landbrug), og der er indkommet følgende høringssvar.

Landbrug & Fødevarer støtter den forventede konklusion om at fastholde procentsatsen for miljøfokusområder på 5 %. Landbrug & Fødevarer mener, at det fortsat er for tidligt at vurdere den miljø-, klima- og biodiversitetsmæssige effekt af de grønne krav. Effekten af de grønne krav er ifølge Landbrug & Fødevarer vil være langsigtet, og derfor vil det være svært at sige noget om udviklingen efter blot to dyrknings sæsoner med de grønne krav. Derudover er det vigtigt, at der skabes stabilitet og kontinuitet i de regelsæt, som landmændene skal opfylde, og derfor bør der kun være justeringer i disse regelsæt i perioden frem til 2020, såfremt disse justeringer medfører forenkling for landmanden. På den baggrund er det ifølge Landbrug & Fødevarer helt centralt, at kravet til at etablere miljøfokusområder holdes stabilt på de 5 % så længe det nuværende regelsæt er gældende. Fremtiden for miljøfokusområderne skal i stedet diskuteres som en del af den større debat om, hvordan EU's landbrugspolitik skal se ud efter 2020.

Landbrug & Fødevarer bemærker videre, at de grønne krav generelt har medført mere komplekse regler for landmanden. Dette gør, at der er brug for forenkling, snarere end at der indføres flere bestemmelser om forvaltningen af eksempelvis miljøfokusområder.

Landbrug & Fødevarer påpeger, at europæiske landmænd tilsyneladende kun i begrænset omfang vælger at anmelde eksempelvis bræmmer og landskabselementer som miljøfokusområder. En af de væsentlige årsager til dette er ifølge Landbrug & Fødevarer sandsynligvis kompleksiteten i reglerne og risikoen for ikke at leve op til de støttebetingelser der forbundet med at anvende landskabselementet til miljøfokusområde. Dette er med til at understrege behovet for forenkling yderligere.

Desuden gør Landbrug & Fødevarer opmærksom på, at de enkelte medlemsstaters valg af implementering af miljøfokusområderne betydning for, hvordan landmændene opfylder kravene til miljøfokusområder. Såfremt en medlemsstat kun giver mulighed for at anvende et begrænset antal forskellige typer miljøfokusområder, vil det være ifølge Landbrug & Fødevarer sværere for landmanden at vælge netop den type miljøfokusområde, der giver bedst mening på den enkelte bedrift. Som eksempel nævner ifølge Landbrug & Fødevarer, at det er meget u hensigtsmæssigt, at det ikke er muligt at tælle læhegn, kvælstoffikserende afgrøder, markbræmmer og landskabselementer som eksempelvis småbiotoper med som miljøfokusområde i Danmark.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Man er fra dansk side på nuværende tidspunkt ikke bekendt med tilkendegivelser om rapporten i andre medlemsstater, idet offentliggørelsen afventes.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen tager Kommissionens rapport til efterretning, herunder at procentsatsen på 5 % forventes fastholdt. Regeringen vil arbejde for, at de grønne krav bredt skal understøtte mulige synergier mellem landbrugsmetoder og klima og miljø. Regeringen vil endvidere generelt arbejde for forenkling af den fælles landbrugspolitik.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

4. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådet forordning om de finansielle regler vedrørende Unionens almindelige budget og ændringer af forordning (EU) nr. 2012/2002, Europa-Parlament og Rådets forordninger (EU) nr. 1296/2013, nr. 1301/2013, nr. 1303/2013, nr. 1304/2013, nr. 1305/2013, nr. 1306/2013, nr. 1307/2013, nr. 1308/2013, nr. 1309/2013, nr. 1316/2013, nr. 223/2014, nr. 283/2014, nr. 652/2014, og Europa-Parlamentets og Rådets beslutning nr. 541/2014 (landbrugsdelen) KOM (2016) 605

Revideret genoptryk af samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 29. september 2016. Ændringer er markeret i marginen.

Resumé

Kommissionen har sammen med midtvejsevalueringen af den flerårige finansielle ramme for 2014-2020 (KOM(2016) 603) fremsat forslag til ændring af finansforordningen samt forenkling af en række sektorretsakter, herunder på landbrugsområdet. Forslaget vil kunne bidrage til en vis administrativ forenkling samt øgede muligheder for anvendelse af finansielle instrumenter herunder indkomststabilisering i landdistriktspolitikken, men forslaget er begrænset i forhold til omfanget af foreslåede forenklinger i den fælles landbrugspolitik. Forslaget (landbrugsdelen) har ingen konsekvenser for beskyttelsesniveauet, hverken i Danmark eller i EU. Nedenstående gennemgås de af forslagens elementer, som alene vedrører landbrugsområdet. Forslaget er på dagsordenen til rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 3. april 2017 med henblik på statusopdatering og udveksling af synspunkter.

Baggrund

Kommissionen har den 14. september 2016 fremsendt forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om de finansielle regler vedrørende Unionens almindelige budget og ændring af forordning (EU) nr. 2012/2002, Europa-Parlament og Rådets forordninger (EU) nr. 1296/2013, nr. 1301/2013, nr. 1303/2013, nr. 1304/2013, nr. 1305/2013, nr. 1306/2013, nr. 1307/2013, nr. 1308/2013, nr. 1309/2013, nr. 1316/2013, nr. 223/2014, nr. 283/2014, nr. 652/2014, og Europa-Parlamentets og Rådets beslutning nr. 541/2014. Forslaget er modtaget i en dansk sprogversion den 14. november 2016 fra Rådssekretariatet.

Forslaget (landbrugsdelen) er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 42 og 43 stk. 2, og kan vedtages af Rådet og Europa-Parlamentet i henhold til den almindelige lovgivningsprocedure.

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 3. april 2017 med henblik på statusopdatering og udveksling af synspunkter.

Formål og indhold

Kommissionen har sammen med midtvejsevalueringen af den flerårige finansielle ramme for 2014-2020 (KOM(2016) 603) fremsat forslag til ændring af finansforordningen 2012/2002, ændring af den generelle forordning 1303/2013 om fælles bestemmelser for strukturfondene samt forenkling af en række sektorrets-

akter, herunder på landbrugsområdet. Nedenstående gennemgås de af forslaget elementer, som alene vedrører landbrugsområdet.

Ændring af forordning 1303/2013 om fælles bestemmelser for strukturfondene

Udvidelser af fondenes anvendelsesområde samt øget fleksibilitet

I forhold til lokale aktionsgrupper gøres det lettere at anvende midler fra flere af struktur- og investeringsfondene til et givent projekt.

Regler om korrektion for nettoindtægter under og efter projektgennemførelsen

I forordningen om de fælles bestemmelser indgår et krav om korrektion af tilskud i tilfælde af, at der genereres nettoindtægter under projektgennemførelsen, eller efter projektet er gennemført. Den eksisterende undtagelse for støtte ydet under Landdistriktsfonden udvides til også at omfatte støtte fra Den Europæiske Hav- og Fiskerifond. Det foreslås med tilbagevirkende kraft pr. 1. januar 2014.

Forvaltningsmyndighedens funktioner (kun Den Europæiske Hav- og Fiskerifond)

Kommissionen foreslår ændringer i bestemmelserne vedrørende forvaltningsmyndighedens opgaver i forhold til forvaltning og administrativ kontrol af standardomkostninger. Dette forslag gælder kun for Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og strukturfondene.

Ændring af forordning 1305/2013 om landdistriktsudvikling

Udvælgelseskriterier (prioriteringskriterier)

Det foreslås, at det undtagelsesvist skal være muligt at fravige kravet om anvendelse af udvælgelseskriterier til prioritering af projektstøtteansøgninger, herunder for ordninger til genopretning af skader i landbrug og skovbrug. Ved fravigelser skal overvågningsudvalget konsulteres. Den nuværende frist for høring af overvågningsudvalget ændres fra at være i forhold til godkendelsen af programmet til at være før åbning af ansøgninger.

Finansielle instrumenter og risikostyring

I landdistriktsforordningen findes foranstaltninger, som kan anvendes til at reducere risici for eksempel ved prisudsving og klima. Foranstaltningerne omfatter blandt andet bidrag til præmier for afgrøde-, dyre- og planteforsikring samt hjælp til oprettelse af gensidige fonde, som kan yde støtte til landbrugere for tab lidt som følge af ugunstige vejrforhold, udbrud af dyre- og plantesygdomme, skadedyrsangreb eller miljøhændelser. Foranstaltningerne omfatter også et indkomststabiliseringsredskab i form af en gensidig fond til støtte for de landbrugere, som står over for en alvorlig nedgang i deres indkomst. Med forslaget foreslås en række ændringer med henblik på at øge anvendelsen af disse instrumenter i landdistriktsprogrammerne. Der foreslås blandt andet, at de gensidige fonde som noget nyt ikke skal dække alle sektorer, men kan oprettes for specifikke sektorer, samt at midler fremover også kan anvendes til etablering af sådanne fonde. Endvidere foreslås fleksibilitet i forhold til, at fondene kan yde kompensation for dele af tabet, når indkomsttabet udgør mindst 20 % (hidtil 30 %).

Støtteberettigelse af pludselige socioøkonomiske ændringer

Det foreslås, at støtteberettigelse af udgifter i forbindelse med naturkatastrofer udvides til også at omfatte andre katastrofeshændelser og pludselige socioøkonomiske ændringer for eksempel som følge af migration, samt at også udgifter, som opstår efter den pludselige hændelse, er støtteberettigede.

Bedrifts- og erhvervsudvikling for yngre landbrugere

Der foreslås ændrede støttebetingelser for støtte til bedrifts- og erhvervsudvikling for yngre landbrugere, for eksempel således at unge landmænd kan få støtte til etablering såvel ved etablering alene eller sammen med andre landmænd. Støtten vil også kunne ske i form af finansielle instrumenter.

Investeringsstøtte

Støtte til investering i fysiske aktiver kan på nuværende tidspunkt ydes til forarbejdning, afsætning og/eller udvikling af landbrugsprodukter, der er omfattet af bilag I til traktaten. Hvis støtten ydes i form af finansielle instrumenter foreslås det, at støtten også kan ydes i relation til produkter ud over dem, som fremgår af bilag I, såfremt investeringen bidrager til prioriteter for landdistriktspolitikken.

Ændring af forordning 1306/2013 om finansiering af den fælles landbrugspolitik

Fastsættelse af tilpasningssats for finansiell disciplin

Med henblik på overholdelse af budgetlofterne for udgifterne til direkte landbrugsstøtte og markedsordningen samt etablering af en årlig krisereserve skal der årligt fastlægges den nødvendige tilpasningssats for at sikre finansiell disciplin. Det foreslås, at Kommissionen ikke længere skal inddrage Europa-Parlamentet og Rådet ved fastlæggelse af den årlige tilpasningssats, men at dette i stedet sker via en rådgivningskomiteprocedure. I det nuværende regelsæt vil rådgivningskomiteproceduren også blive anvendt, såfremt Rådet og Europa-Parlamentet ikke har fastlagt årets tilpasningssats senest den 30. juni i et givet år.

Udnyttelse af midler i landdistriktsprogrammet

Medlemsstaterne vil med forslaget få op til fire i stedet for tre år til at begrunde over for Kommissionen, hvis der er uforbrugte midler på landdistriktsprogrammet, som skyldes retslige eller administrative forhold, der retfærdiggør, at fristen ikke skal gælde.

Tilbagebetaling af uretmæssigt udbetalt støtte

Ved uretmæssig udbetaling af støtte skal medlemsstaterne tilse, at støtten tilbagebetales inden for 4 år, og inden for 8 år, hvis sagen er bragt for en domstol. Hvis det ikke inden for tidsfristen lykkes at opkræve beløbet, deler Kommissionen og medlemsstaten på nuværende tidspunkt udgiften. (Såkaldte 50-50.) Med forslaget vil hele udgiften skulle dækkes af medlemsstaterne.

Støttereduktion

På nuværende tidspunkt gælder, at hvis en støttemodtager ikke opfylder kriterierne for at modtage støtte, så trækkes støtten helt eller delvist tilbage sammen med eventuelle betalingsrettigheder. Forslaget tilføjer og præciserer, at når der er tale om nationale eller fællesskabsregler om offentligt udbud, så skal reduktionen af støtten ske ud fra, hvor alvorlig den manglende overholdelse af reglerne er. Hertil kommer, at reduktionen skal være proportional i forhold til, hvilke regler der ikke er overholdt. Reduktionen skal endvidere ske på baggrund af retningslinjer om finansielle korrektioner fastsat af Kommissionen. Endelig kan tilbagebetalingen ikke overskride størrelsen af transaktionens lovlige og formelle rigtighed.

Ændring af forordning 1307/2013 om direkte støtte

Aktive landbrugere

På nuværende tidspunkt ydes direkte støtte såfremt modtageren opfylder kravet om at være aktiv landbruger, hvilket blandt andet indebærer, at det for visse virksomhedstyper skal godtgøres, at støtten mindst udgør 5 % af de samlede indtjening fra ikke-landbrugsaktiviteter og at der skal udføres minimumsaktiviteter på visse arealer. Kommissionen foreslår, at medlemsstaterne med virkning fra 2018 kan lempe eller fravælge kravet om, at direkte støtte kun kan ydes til aktive landbrugere.

Støtte til unge landbrugere

Kommissionen foreslår at ophæve et støtteloft under ordningen for unge landbrugere. Således at medlemsstater kan udbetale støtte til hele den unge landbrugers bedrift, og ikke længere er begrænset til maksimalt 90 hektar pr. ansøger.

Koblet støtte

Kommissionen foreslår en generel hjemmel til, at Kommissionen i tilfælde af markedsbalancer midlertidigt kan afkoble støtte, som ydes i forhold til produktionen, hvilket kan mindske produktionen.

Ændringen af forordning 1308/2013 om den fælles markedsordning:

Udvidelse af støtteberettigede tiltag i frugt- og grøntsagssektoren

Inden for frugt- og grøntsektoren ydes i dag støtte til producentorganisationer, som etablerer driftsprogrammer. Forskellige foranstaltninger under disse programmer er støtteberettigede. Det foreslås, at rådgivning tilføjes som støtteberettiget foranstaltning. Det foreslås videre, at rådgivning skal kunne støttes som kriseforanstaltning i medlemsstater, hvor få producenter er medlemmer af producentorganisationer, hvorved EU-støtten kan udgøre 100 % mod normalt 50 %.

Adgang til at yde national støtte i frugt- og grøntsagssektoren

Adgangen til at yde supplerende national støtte i områder, hvor graden af organisering i producentorganisationer er særligt lav, foreslås ændret, således at 14 på forhånd udpegede medlemsstater vil kunne yde supplerende national støtte uden Kommissionens forudgående mellemkomst. Listen over medlemsstater tilføjes som et bilag til forordningen. Bilaget vil blive revideret hvert femte år. Den nuværende mulighed for få revideret den supplerende nationale støtte i fjernes.

Ændring af forordning 652/2014 om finansiering i tilknytning til fødevarekæden mv.

Her er tale om en mindre ændring i de bestemmelser, der regulerer eksempelvis EU-finansiering af vaccinationsprogrammer. EU-finansieringen af flerårige programmer kan ske i årlige rater i visse tilfælde, og forslaget udvider denne mulighed.

Formandskabets ændringsforslag

Under det maltesiske formandskab er der fremlagt ændringsforslag om følgende elementer i forslagets landbrugsdel:

Vedrørende ændringen af forordning 1305/2013 om landdistriktsudvikling:

Udvælgelseskriterier (prioriteringskriterier)

Formandskabet lægger op til, at Kommissionens forslag i det store og hele accepteres med den tilføjelse, at også sociale kriterier kan anvendes i prioriteringen af ansøgninger.

Finansielle instrumenter og risikostyring

Formandskabet lægger op til, at Kommissionens forslag i det store og hele accepteres. Dog lægges der op til, at indeks kan anvendes til beregning af den individuelle landbrugers årlige indkomst.

Yderligere ændringsforslag fremsat af medlemsstaterne

Medlemsstaterne har fremsat en række yderligere forslag til ændringer af forordning 1305/2013. I formandskabets kompromisforslag indgår således også visse ændringer af regler for andre foranstaltninger med mindre betydning for den danske implementering af støtten til udvikling af landdistrikterne.

Begrebet aktiv landbruger

Det foreslås, at begrebet aktiv landbruger skal blive frivilligt for medlemsstaterne at anvende på landdistriktsordningerne, da det vil give medlemsstaterne mere fleksibilitet.

Vedrørende ændringen af forordning 1306/2013 om finansiering af den fælles landbrugspolitik:

Tilbagebetaling af uretmæssigt udbetalt støtte – fælles bestemmelser (50/50)

Formandskabet foreslår at afvise Kommissionens forslag om at føre hele risikoen for vanskeligt inddrivelige restancer over på medlemsstaterne.

Bagatelgrænser for inddrivelse – fælles bestemmelser

Formandskabet foreslår at øge en eksisterende bagatelgrænse for medlemsstater, som under national lov har fastsat en bagatelgrænse, fra 100 til 250 €.

Administrative sanktioner

Formandskabet foreslår, at det ikke er nødvendigt at henvise nærmere til Kommissionens retningslinjer om, hvad konsekvensen er, hvis nationale eller EU regler om offentligt udbud ikke bliver overholdt.

Vedrørende ændringen af forordning 1307/2013 om direkte støtte:

Koblet støtte

Formandskabet foreslår, at det skal fremgå tydeligere i Kommissionens forslag, at det er en valgmulighed for medlemsstaterne midlertidigt at afkoble støtte, som ydes i forhold til produktionen. Ligesom medlemsstaterne skal have fleksibilitet til årligt at revidere trufne beslutninger om koblet støtte.

Støtte til unge landbrugere

Formandskabet foreslår, at Kommissionens forslag om at ophæve et støtteloft under ordningen for unge landbrugere fjernes.

Permanent græs

Formandskabet foreslår, at der indføres en valgmulighed for medlemsstaterne til at definere hvornår et areal bliver til permanent græs. Således skal medlemsstaterne kunne vælge, at brakarealer med græs ikke kan blive til permanent græsarealer. Ligesom medlemsstaterne kan vælge at betragte forskellige græsafgrøder som separate afgrøder, hvilket betyder at et omdriftsareal ikke bliver til et permanent græsareal efter 5 år med græs på arealet.

Vedrørende ændringen af forordning 1308/2013 om den fælles markedssordning:

Adgang til at yde national støtte i frugt- og grøntsektoren

Bestemmelsen om finansiel støtte i forbindelse med tilbagetrækning af frugt og grønt foreslås modificeret, således at støttesatserne forhøjes, ligesom adgangen til at yde national støtte i visse medlemsstater med lav organisationsgrad foreslås udvidet til at dække alle medlemsstater, samtidigt med, at der åbnes for en højere, men endnu ikke specificeret støttesats.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentets udtalelse foreligger endnu ikke. Europa-Parlamentets Landbrugsudvalg har haft en første drøftelse af ordførerens udkast til ændringsforslag den 13. marts 2017. En stor del af forslagene har til formål at sikre landmændenes indkomst og styrke deres position i fødevareforsyningskæden. Der er således blandt andet forslag om kontraktforhold, mulighed for at udvide producent- og brancheorganisationers regler til at gælde ikke medlemmer, mulighed for at yde støtte til producentorganisationer, forslag om at udvide bestemmelser i mælkepakken til at gælde i flere sektorer, udvidelse af mulighederne for at yde støtte til afgrøde-, dyre-, og planteforsikringer og gensidige fonde.

Nærhedsprincippet

Forslaget vurderes at være i overensstemmelse med nærhedsprincippet, idet det sammenskriver og reviderer eksisterende EU lovgivning. Forslaget er et led i gennemførelsen af den fælles landbrugspolitik, hvorfor nærhedsprincippet er tilgodeset.

Konsekvenser

Ændring af forordning 1303/2013 om fælles bestemmelser for strukturfondene

Undtagelsen fra reglerne om korrektion for nettoindtægter under Den Europæiske Hav- og Fiskerifond, kan medføre positive erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Ændring af forordning 1305/2013 om landdistriktsudvikling

Ændringsforslagene skønnes at kunne udgøre visse lettelser for såvel støttemodtagere som administrationen under landdistriktsprogrammet. En lang række af forslagene vedrører anvendelsen af risikohåndtering og finansielle instrumenter, hvilket vil kunne øge anvendelsen af disse instrumenter. En forudsætning for deres anvendelse er, at medlemsstaterne vælger at anvende disse i landdistriktsprogrammerne, som udarbejdes

med hjemmel i forordningen om landdistriktsudvikling. Det er positivt, at forslaget indeholder en afvigelse, således at landdistriktsstøtte i form af finansielle instrumenter kan ydes til investeringer, som bidrager til prioriteter for landdistriktspolitikken, og dermed ikke udelukkende til landbrugsprodukter.

Ændring af forordning 1306/2013 om finansiering af den fælles landbrugspolitik

Det vurderes at være yderst begrænset, hvilke forenklinger de foreslåede ændringer indebærer, samtidig med at medlemsstaterne fremover skal bære hele tabet, hvis det ikke lykkes medlemsstaterne at opkræve uretmæssigt udbetale udgifter inden for en bestemt periode.

Ændring af forordning 1307/2013 om direkte støtte

De foreslåede ændringer vedrørende direkte støtte vurderes at medføre en mindre forenkling for støttemodtagere og administration. Fjernes kravene i relation til aktive landbrugere, forventes det at ville medføre en lempelse af de administrative byrder for ca. 1.000 ansøgere årligt. Forslag om fjernelse af støtteloft for ordningen unge landbrugere kan medføre, at ca. 1.100 unge landbrugere kan modtage støtte til dobbelt så mange arealer, svarende til ca. 50.000 hektar ekstra, estimeret på basis af 2016 data. Dette estimeres at kunne medføre et yderligere støttebeløb omfordelt fra den

direkte støtte på i alt 30 millioner kr. til disse landbrugere. En forøgelse af bagatelgrænsen for, hvornår der skal foretages inddrivelse kan – beroende på hvilken form den får – indebære administrative lettelse.

Ændringen af forordning 1308/2013 om den fælles markedsordning for landbrugsprodukter:

De foreslåede ændringer vurderes ikke umiddelbart at medføre ændringer for danske producenter og den nationale administration i Danmark.

Ændringen af forordning 652/2014 om finansiering i tilknytning til fødevarekæden mv:

Forslaget vurderes ikke at have konsekvenser.

Høring

Sagen har været i høring i §2-udvalget (landbrug), hvor der er indkommet følgende bemærkninger:

Landbrug & Fødevarer påpeger indledningsvis, at den politiske proces omkring omnibus-forordningen nu er startet både i Rådet og i Europa-Parlamentet. For den del der vedrører landbrug er det ifølge Landbrug & Fødevarer tydeligt, at en mindre åbning af indholdet i basisretsakterne betyder et åbent vindue for at foreslå mange forskellige typer justeringer af den fælles landbrugspolitik, som for nogle tilfælde har et meget politisk indhold og ikke nødvendigvis vil medføre mere forenkling af landbrugspolitikken. Dette giver ifølge Landbrug & Fødevarer en stor risiko for, at lovgivningsprocessen vil trække ud, og at omnibusforslaget derfor ikke kan nå at blive vedtaget tids nok til, at reglerne vil få virkning fra 2018.

Landbrug & Fødevarer er en stor fortaler for, at EU's landbrugspolitik forenkles, og finder det derfor positivt, at det maltesiske formandskab foreslår, at øge bagatelgrænsen for inddrivelse i forordning 1306/2013, da dette kan være med til at der bruges færre ressourcer på genberegningssager for meget små støttebeløb. Det maltesiske formandskab foreslår også, at ophæve Kommissionens forslag om at fjerne et støtteloft under ordningen for unge landbrugere. Landbrug & Fødevarer mener, at dette er uhensigtsmæssigt, eftersom Kommissionens forslag vil kanalisere flere midler til de unge landbrugere og derfor være med til at hjælpe den næste generation af landmænd med at få etableret en bedrift.

Endvidere foreslår det maltesiske formandskab nogle justeringer til definitionen af, hvornår et areal bliver til permanent græs. Definitionen af permanent græs har generelt været meget omdiskuteret, og det er ifølge Landbrug & Fødevarer vigtigt, at ændringer af denne definition foretages med varsomhed, da det kan påvirke den følsomme balance i forhold til at opretholde den nationale andel af permanent græs. Såfremt der justeres på definitionen af permanent græs, er det derfor vigtigt, at det samtidig bliver muligt at genberegne den nationale andel af permanent græs efter den nye definition, og at den nye definition ikke giver risiko for, at den nationale andel af permanent græs vil falde yderligere.

Landbrug & Fødevarer mener generelt, at mulighederne for at anvende nationale støtteordninger/statsstøtte skal begrænses, da det kan være med til at forvride konkurrencen mellem EU's medlemsstater. Derfor er Landbrug & Fødevarer utilfredse med, at det foreslås at udvide mulighederne for at yde supplerende national støtte i frugt- og grøntsektoren.

Derudover henvises til de bemærkninger Landbrug & Fødevarer tidligere har afgivet vedrørende omnibusforslaget. Landbrug & Fødevarer vil i den forbindelse gerne gentage, vigtigheden af at investeringsstøtte under landdistriktsfonden primært anvendes til formål relateret til primær landbrugsproduktion, og Landbrug & Fødevarer er derfor tilbageholdende med, at anvendelsen af landdistriktsmidlerne udbredes alt for meget i en situation, hvor midlerne allerede er under en meget stram prioritering i forhold til de mange formål, som midlerne i dag skal anvendes til at finansiere.

Landbrug & Fødevarer bemærker generelt, at omnibusforslaget medfører en række justeringer til EU's struktur- og investeringsfonde, som følger forslaget til midtvejsevaluering af budgettet tæt. Der gives generelt flere muligheder for, at uudnyttede midler i budgettet kan anvendes andetsteds i budgettet. I den forbindelse bemærker Landbrug & Fødevarer, at behovet for midler til markeds- og kriseforanstaltninger kan variere fra år til år, hvorfor det også er vigtig at sikre den nødvendige fleksibilitet i tilfælde af særlige krisesituationer. Såfremt de ubrugte midler på dette område anvendes andre steder i EU-budgettet, vil det give mindre luft i landbrugsbudgettet og dermed give et større pres for at anvende landbrugets krisereserve. Landbrug & Fødevarer mener, at dette vil være en u hensigtsmæssig udvikling, eftersom krisereserven finansieres ved at reducere den direkte landbrugsstøtte og således bliver opkrævet direkte hos de kriseramte landmænd. Endvidere understreger Landbrug & Fødevarer, at rækkevidden af alle elementerne i det omfattende forslag til ændring af en lang række forordninger ikke endnu er gennemanalyseret. Det er således på mange områder uklart, hvilke konsekvenser de mange små og store forslag har.

Landbrug & Fødevarer er bekymret over forslaget om at udvide anvendelsesområdet for landdistriktsfonden gennem ændring af forordning 1303/2013 om fælles bestemmelser for strukturfondene. Det drejer sig specifikt om kravet om, at en del af fondenes prioriteter fremover skal omfatte en passende anvendelse af hver fond på migrations- og asylområdet. Det bør ifølge Landbrug og Fødevarer være op til den enkelte medlemsstat at prioritere ressourcerne bedst muligt, og det er vigtigt at huske på formålet med landdistriktspolitikken er at bidrage til landbrugspolitikens formål som fastsat i traktaten, og dette bør ikke fraviges.

Forslaget om muligheden for at overføre midler fra de europæiske investerings- og strukturfonde til eksempelvis den europæiske fond for strategiske investeringer (EFSI) kan ikke støttes af Landbrug & Fødevarer, så længe det ikke kan sikres, at midlerne øremærkes til formål inden for den fælles landbrugspolitik. Det er vigtigt, at fleksibiliteten ikke medfører, at man helt bevæger sig væk fra, hvilke formål fondene hver især har. Som minimum bør det i givet fald sikres, at fleksibiliteten går begge veje, så midler fra EFSI kan overføres til de nationale landdistriktsprogrammer.

Kommissionen ønsker yderligere at udbrede anvendelsen af finansielle instrumenter under de europæiske fonde, herunder landdistriktsfonden. Brug af finansielle instrumenter under det danske landdistriktsprogram forudsætter ifølge Landbrug & Fødevarer en nærmere analyse af behovet i Danmark, hvor man i dag har velfungerede instrumenter uden for EU's landbrugspolitik som for eksempel Vækstfonden. I Danmark findes der blandt andet en etableringslåneordning til unge landmænd i regi af Vækstfonden. Det er afgørende for Landbrug & Fødevarer, at der ikke opstår en situation, hvor det er en ulempe for Danmark, at man arbejder med finansielle instrumenter uden for fondene, i forhold til at anvende midlerne fra EU's fonde. Landbrug & Fødevarer påpeget, at dette synspunkt også omfatter støtte til virksomhedsopretning for unge landmænd, der ydes ved hjælp af finansielle instrumenter.

Der indgår et forslag om en årlig fremsendelse fra medlemsstaten til Kommissionen af en ændret partnerskabsaftale inklusive de programændringer, der er godkendt det foregående kalenderår. Det er her afgørende

for Landbrug & Fødevarer, at der ikke i den forbindelse indføres en ekstra godkendelsesproces i Kommissionen af de nationale landdistriktsprogrammer og ændringer.

I forhold til forslaget om justeringer af de indkomststabiliserende værktøjer fastslår Landbrug & Fødevarer, at dette ikke får direkte effekt for danske landmænd, da disse for nuværende ikke er en del af det danske landdistriktsprogram. Landbrug & Fødevarer er generelt forbeholden overfor disse redskaber, og det bør sikres, at der på sigt ikke opstår ulige konkurrencevilkår mellem europæiske landmænd, hvis instrumentet får større udbredelse. Landbrug & Fødevarer mener generelt, at markedsbaserede risici skal adresseres via fælles, stabiliserende markedsinstrumenter på europæisk niveau samt øget markedsadgang til nye markeder – og ikke igennem anticykliske forsikringsudbetalinger eller andre risikostyringsinstrumenter.

Kommissionen foreslår, at der indsættes en undtagelsesbestemmelse i landdistriktsforordningen med en mulighed for at fravige kravet om anvendelse af udvælgelseskriterier til prioritering af projektstøtteordninger. Landbrug & Fødevarer bakker op herom, såfremt det er baseret på en konkret vurdering, der viser at anvendelsen af et prioriteringsinstrument vil være uhensigtsmæssig.

Der er et forslag om at udvide anvendelsesområdet for investeringsstøtte under landdistriktsprogrammet, så støtte kan ydes til produkter, der ikke fremgår af bilag I af forordningen, såfremt investeringen bidrager til prioriteter for landdistriktspolitikken. Landbrug & Fødevarer vil her igen gerne understrege vigtigheden af at midler under landdistriktsfonden anvendes til formål inden for den fælles landbrugspolitik. Der er i forvejen stor efterspørgsel efter at bruge midlerne inden for den fælles landbrugspolitik og herunder landdistriktspolitikken. På den baggrund er Landbrug & Fødevarer meget forbeholden i forhold til udvide anvendelsesområdet – og i givet fald kun forhold til områder, hvor man vil kunne sikre primærlandbruget en væsentligt merindtjening eller anden gevinst.

I forhold til forslaget om at forlænge perioden til udnyttelse af midler i Landdistriktsprogrammet har Landbrug & Fødevarer fokus på fuld hjemtagning af det nationale landdistriktsprogram og kan derfor støtte tiltag, der øger muligheden for en øget hjemtagning.

Der indgår et forslag om at lempe sanktionerne ved overtrædelse af nationale eller fællesskabsregler om offentligt udbud. Dette tiltag bakkes op af Landbrug & Fødevarer. Overholdelse af den nationale tilbudslov i Danmark i forbindelse med udbetaling af projektstøtte fra landdistriktsprogrammet er en meget stor udfordring. Vejledningen fra de danske myndigheder har historisk set været mangelfuld, og der er i den danske administration øget fokus på kontrol heraf. I denne situation er der i høj grad brug for proportionalitet i sanktionerne. Der er i øvrigt fortsat behov for fleksibilitet omkring udbudsreglerne i de tilfælde, hvor der gives tilskud efter standardpriser, så forenklingspotentialet ved indførelse af standardomkostninger også reelt høstes.

Der foreslås en forenkling til proceduren for vedtagelse af finansiel disciplin. Landbrug & Fødevarer mener i den forbindelse, at der også bør kigges på, at den måde midlerne inddrives på under finansiel disciplin er med til at skævvride, hvilke medlemsstater der bidrager relativt mest, når finansiel disciplin anvendes. Da den gennemsnitlige bedriftstørrelse i Danmark er relativt høj, vil danske landmænd få relativt mindre glæde af den fastsatte bundgrænse på 2.000 € og dermed bidrage relativt mere. Fastsætter man i stedet tilpasningsatsen som en procentdel af det nationale loft, vil man undgå dette problem. Det vil stadig være muligt at holde fast i grænsen på 2.000 €. Så er det blot et spørgsmål om omfordeling internt i medlemsstaten og ikke omfordeling mellem medlemsstater.

Landbrug & Fødevarer finder det positivt, at der laves enkelte forenklingstiltag vedrørende definitionen af aktiv landbruger og støtteordningen for unge landbrugere. Landbrug & Fødevarer mener dog, at ambitionsniveauet for forenkling af de komplicerede støtteregler er uambitiøst. Eksempelvis bør der også kigges på at få forenklet kravet vedrørende afgrødevariation. Kravet om afgrødevariation giver store udfordringer for mange mindre landbrug, som har store omkostninger forbundet med at skulle etablere en eller to ekstra af-

grøder. I sidste ende vil mange på sigt vælge enten at sælge eller bortforpagte jorden til en større bedrift. Dermed vil kravet ikke have den ønskede effekt.

Økologisk Landsforening mener principielt, at det er forkert at anvende landdistriktsmidlerne til risikostyring. En styrkelse af disse redskaber lægger ifølge Økologisk Landsforening de forkerte spor ud til en kommende reform af den fælles landbrugspolitik, hvor der er behov for gradvist at erstatte passiv produktionsstøtte med betaling for fælles goder. Økologisk Landsforening pointerer, at der er pres på EU's landbrugsbudget på grund af nye store udfordringer i EU. Man er derfor nødt til at foretage en prioritering af den fremtidige anvendelse af midlerne. I denne prioritering er det nødvendigt at lægge størst vægt på en grøn omstilling i landbruget. Da denne omstilling ikke kan overlades til markeds kræfterne, eftersom de grønne ydelser ikke har nogen egen markedsværdi.

Økologisk Landsforening vil i øvrigt gøre opmærksom på, at det er uheldigt at de nuværende krydsoverensstemmelsesregler betyder, at økologiske landmænd, der har årligt kontrolbesøg i regi af økologikontrollen, dermed hvert år har krydsoverensstemmelseskontrol via den såkaldte AKO (anden krydsoverensstemmelse), mens det generelle erhverv kun har en 2 % krydsoverensstemmelseskontrol. Dette forhold mener Økologisk Landsforening, skal tages op i arbejdet med de nævnte forordninger. Regler skal overholdes, men den meget tætte kontrol i økologien sammenholdt med i det generelle landbrug medfører ifølge Økologisk Landsforening, at krydsoverensstemmelsesreglerne udgør en meget større økonomisk risiko for landmanden. Risikoen er betydelig eftersom fejl medfører et træk i støtten på samtlige udbetalte tilskud også de tilskud, der giver for forpligtelser, der ikke er omfattet af krydsoverensstemmelse. Regler skal overholdes, men der er ifølge Økologisk Landsforening udbredt enighed om, at der altid er en risiko for at have overtrådt regler på grund af den massive regulering, som landbruget er underlagt. Økologisk Landsforening påpeger, at de nuværende regler for krydsoverensstemmelse kan afholde landmænd fra at lægge om til økologi eller fremme, at husdyrproduktion og markdrift udstykkes i separate virksomheder for at reducere den økonomiske risiko ved utilsigtede regelovertrædelser.

Økologisk Landsforening ønsker at orientere EU's budget mod leveringen af offentlige goder. Fødevarerproduktion bør foregå på markedsvilkår, mens leverancen af offentlige goder til samfundet er en ydelse, som landbruget kun kan levere, hvis landbruget får betaling for det. Og det er rimeligt at EU's landbrugsbudget anvendes til at tilvejebringe denne betaling, da det er fælles midler.

Økologisk Landsforening finder endvidere, at det gøres så enkelt som muligt at sikre plads til miljøfokusområder. I den sammenhæng vil det være en fordel, hvis arealtilskuddet kan udbetales til bedriftens matrikulerede areal eksklusiv befæstede arealer og arealer med bygninger, moser og skove. Til imødekommelse af dette vil det være hensigtsmæssigt at det overlades til medlemslandet at fordele det budget, som medlemslandet har fået til sit landbrugsareal sådan at forstå, at arealsatsen vil blive lavere men med samme udbetaling på bedriftsniveau. Det vil være oplagt umiddelbart at gøre dette gældende på økologiske bedrifter, der i forvejen ikke skal dokumentere, at de lever op til grønningskravene, idet de målt på grønningskravene er "green by definition".

Der er endvidere behov for at anse arealer afsat til fjerkræ og svin som tilskudsberettigede, uanset at de er beplantet med buske og træer. Disse dyr skal ud jævnfør økologireglerne, og arealerne skal være attraktive for dyrene, hvilket forudsætter, at de har flerårig vegetation med træer og eller buske.

Økologisk Landsforening bemærker endvidere, at tilbagebetalingsreglerne bør justeres, så landmanden kan ændre dispositioner på arealet for at give plads til natur uden at blive stillet overfor tilbagebetalingskrav. I modsat fald modvirker støttereglerne, at der kommer mere biodiversitet ind i landbruget på trods af, at det er et formuleret ønske for EU's landbrugspolitik. Endelig er der behov for at gennemgå støttekriterierne, hvis naturpleje er et mål for midlerne, idet det opleves, at der opstår konflikter, fordi kriterierne tager afsæt i landbrugsaktivitet som egentlig mål, selvom midlerne egentlig var tiltænkt naturpleje. Det udløser meget

triste tilbagebetalingskrav, som afskrækker landmændene fra at søge på naturplejeordningerne til skade for naturen fordi plejen dermed ikke finder sted.

DyreværnsOrganisationernes SamarbejdsOrganisation (DOSO) mener, at samtlige ændringer samt nye regler for administration og kontrol med finansielle instrumenter skal indeholde krav om, at al offentlig støtte og budgetgarantier udelukkende gives til projekter, der fremmer gunstig udvikling af velfærd for dyr, samt biodiversitet og offentlig sundhed. DOSO mener endvidere, at borgernes pensionsopsparinger (pension- og investeringsfonde) – i det omfang de anvendes til finansiering af projekter i landbruget – udelukkende anvendes til finansiering af projekter, der fremmer en gunstig udvikling af velfærd for dyr, samt biodiversitet og menneskers sundhed.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Når det gælder landdistriktspolitikken er en række medlemsstater interesserede i de styrkede muligheder for risikostyring, som Kommissionen har foreslået. Der er generelt opbakning til store dele af Kommissionens forslag, herunder ændringen af definitionen af aktiv landbruger.

Regeringens generelle holdning

Regeringen lægger vægt på, at forhandlingerne om landbrugsdelen ikke foregriber forhandlingerne om finansforordningen, idet regeringen arbejder for, at den fælles landbrugspolitik moderniseres for at underbygge en markedsorienteret og konkurrencedygtig landbrugssektor. Regeringen arbejder for reel forenkling af den fælles landbrugspolitik med fokus på proportionalitet mellem kontrolkravene (herunder sanktioner og støtte reduktioner), administrationsomkostningerne og den reelle risiko for EU's budget. Regeringen arbejder for gennemsigtighed i forhold til udnyttelsen af EU's budget og fokus på et velfungerende indre marked. Regeringen arbejder for, at instrumenter til risikostyring og finansielle instrumenter bør respektere reglerne i grøn boks i WTO-regi. Regeringen støtter Kommissionens forslag til forenkling af den direkte støtte i forhold til definitionen af aktiv landbruger og større fleksibilitet i relation til støtte til unge landbrugere.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Der er oversendt et grundnotat til Folketingets Europaudvalg om det samlede omnibusforslag den 12. december 2016.

Landbrugsdelen af forslaget har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 7. oktober 2016 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 10. oktober 2016, jf. samlenotat oversendt den 29. september 2016.

Samlenotatet er ligeledes fremsendt til Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg.

5. Forslag til Rådets beslutning om den holdning, der skal indtages på Den Europæiske Unions vegne til et forslag om ændring af bilag III til Rotterdamkonventionen KOM (2017) 73

*Revideret genoptryk af grundnotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 10. marts 2017.
Ændringer er markeret i marginen.*

Resumé

Kommissionen har fremsat et forslag til rådets afgørelse om den holdning, EU skal indtage på det kommende partsmøde den 24. april – 5. maj 2017 til et forslag om ændring af bilag III til Rotterdamkonventionen om forudgående informeret samtykke ved eksport og import af farlige kemikalier og pesticider. Forslaget indebærer, at EU arbejder for, at følgende kemikalier optages på Rotterdamkonventionens bilag III: Krysotil asbest, Kortkædede klorparafiner, Tributyltinforbindelser, Trichlorfon, Fenthion (ultra lav volume (ULV)-blandinger med mindst 640 g aktivt stof/L), Flydende blandinger (emulgerbare koncentreter og opløselige koncentreter) indeholdende mindst 276 g/L paraquat diklorid svarende til mindst 200 g/L pa-

raquation, Carbofuran og Carbosulfan. Optagelse vil indebære, at eksport kun må finde sted, hvis importlandets forudgående udtrykkelige samtykke foreligger. Dette svarer til de regler, som allerede gælder for europæiske eksportører, idet stofferne er optaget på bilag I, part 2, til forordning 689/2012, som angiver de stoffer, som efter EU's opfattelse opfylder kravene til optagelse under Rotterdamkonventionen. Dog er de kortkædede klorparafiner ikke optaget på dette bilag, men det er efter forordning 850/2004 om persistente organiske miljøgifte (POP-forordningen) forbudt at fremstille, markedsføre eller anvende disse klorparafiner. Optagelsen sker på baggrund af indstilling fra den videnskabelige komite, der er nedsat under Rotterdamkonventionen. Forslaget vurderes at påvirke beskyttelsesniveauet neutralt i EU, da forslaget primært drejer sig om eksport. Forslaget vurderes at påvirke beskyttelsesniveauet positivt i en række udviklingslande, da disse landes miljøadministrationer vil blive opmærksom på import af disse farlige stoffer og vil kunne få hjælp til at afvise uønsket import. Forslaget vurderes ikke at have økonomiske og administrative konsekvenser for stat, regioner, kommuner eller erhvervslivet.

Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2017) 73 af 14. februar 2017 fremsendt forslag til Rådets beslutning om den holdning, der skal indtages på Den Europæiske Unions vegne til et forslag om ændring af bilag III til Rotterdamkonventionen.

Fremsættelsen sker under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 192, stk. 1, og artikel 207, sammenholdt med artikel 218, stk. 9. (Den almindelige lovgivningsprocedure med kvalificeret flertal).

Forslaget forventes vedtaget på et kommende rådsmøde.

Formål og indhold

Formålet med at optage stoffer på Rotterdamkonventionens bilag III er at beskytte (især udviklingslande) mod farlige kemikalier, som de ikke selv har taget stilling til. Derfor pålægges de eksporterende parter at sikre, at importlandet konkret har taget stilling til stoffet, før eksport finder sted.

Et stof kan optages, når parter fra 2 FN regioner har anmeldt forbud eller streng regulering af stoffet, enten til industriel anvendelse eller som pesticid. Anmeldelserne vurderes af en videnskabelig komite under konventionen, hvorefter der tages endelig beslutning om optagelse på et partsmøde.

Til det 8. partsmøde i april/maj 2017 skal der tages beslutning om optagelse af 8 kemikalier, nemlig 3 industrikemikalier (eller grupper af sådanne), tributyltinforbindelser, krysotilasbest og kortkædede klorparafiner og 5 pesticider, nemlig carbofuran, carbosulfan, trichlorfon, fenthion og paraquat diklorid. Tributyltin til pesticidsanvendelser (inklusiv biocid) er allerede omfattet.

Alle kemikalierne er allerede forbudt eller strengt reguleret i EU, og Kommissionen foreslår, at EU tilslutter sig optagelsen af dem alle.

Kommissionen foreslår, at repræsentanter for Unionen i lyset af de konkrete forhandlinger på partsmødet kan tilslutte sig mindre ændringer i ovenstående indstilling uden, at der indhentes yderligere mandat.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om forslaget.

Nærhedsprincippet

Da formålet med forslaget vedrører opfyldelse af Fællesskabets internationale forpligtelser, finder regeringen, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Gældende dansk ret

Danmark har ikke særlige regler for eksport af de angivne stoffer.

Konsekvenser

Gældende dansk ret og forslaget lovgivningsmæssige konsekvenser:

En vedtagelse af forslaget har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser, da området i forvejen er reguleret på EU-niveau.

Statsfinansielle konsekvenser.

Forslaget har ingen statsfinansielle konsekvenser, da reglerne allerede er indført.

Forslagets økonomiske konsekvenser:

Forslaget har ingen økonomiske konsekvenser, da reglerne allerede er indført.

Administrative og økonomiske konsekvenser for erhvervslivet.

Kommissionens forslag om holdning til optagelsen følger de hidtil gældende principper, herunder de, som ligger til grund for den forordning (nr. 689/2012), der gennemfører Rotterdamkonventionen i EU-lovgivningen. Faktisk går denne forordning væsentligt videre end Rotterdamkonventionen ved bl.a. at kræve samtykke også for stoffer, som endnu ikke er optaget på konventionens bilag, men som - efter EU's opfattelse - opfylder kravene hertil. Det gælder for de 7 af stofferne, mens den sidste stofgruppe, kortkædede klorparafiner, i forvejen er forbudt at fremstille eller anvende i EU. Derfor indebærer optagelsen af alle 8 stoffer ikke yderligere forpligtelser for erhvervslivet.

Samfundsøkonomiske konsekvenser.

Forslaget har ingen samfundsøkonomiske konsekvenser, da reglerne allerede er indført.

Beskyttelsesniveau:

Forslaget har ingen betydning for beskyttelsesniveauet i EU, da det primært retter sig mod eksport, og idet der i forvejen er tilstrækkelig kontrol med de importerede kemikalier.

Beskyttelsesniveauet i en række udviklingslande vil derimod blive øget, da disse landes miljøadministrationer vil blive opmærksom på import af disse farlige stoffer og vil kunne få hjælp til at afvise uønsket import.

Danmark har ved ratifikationen af Rotterdamkonventionen afgivet territorialerklæring om, at konventionen ikke finder anvendelse på Færøerne og i Grønland. Optagelsen af stofferne på konventionens bilag III får derfor ingen betydning for Grønland og Færøerne.

Høring

Forslaget har været i skriftlig høring i miljøspecialudvalget fra den 1. til den 8. marts 2017.

3F støtter forslaget.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det vurderes, at der i EU kredsen vil være fuld opbakning til forslaget om optagelsen af de 8 kemikalier på Rotterdamkonventionens bilag III.

Miljøstyrelsen har ikke kendskab til holdningen hos andre parter, der har tiltrådt konventionen. Tre af stofferne, krysotil asbest, fenthion og paraquat diklorid, var også til behandling på det forrige partsmøde (i 2015) uden at kunne opnå den fornødne enighed blandt parterne, men det er uvist, om de parter, der på det tidspunkt blokerede optagelserne, har ændret holdning for et eller flere af stofferne. Der er ikke melding om holdningen hos parter uden for EU til optagelsen af de nyforeslåede stoffer.

Tributyltinforbindelser er allerede optaget når eksporten sker til pesticidanvendelse, men foreslås nu på baggrund af anmeldelser fra EU og Canada også optaget for industrielle anvendelser.

Kortkædede klorparaffiner er foreslået optaget af Norge og Canada ved eksport som industrikemikalie. Stoffgruppen er reguleret af POP forordningen (850/2004), optaget på den såkaldte POP-protokol og nu også indstillet til optagelse på Stockholmkonventionen på det parallelle partsmøde.

De øvrige stoffer, carbofuran, carbosulfan, trichlorfon, og paraquat diklorid, er alle pesticider, som er forbudt eller strengt reguleret i EU.

På denne baggrund forventes medlemsstaterne at støtte Kommissionens forslag.

Regeringens foreløbige generelle holdning

De omhandlede stoffer er allerede forbudt eller underkastet strenge restriktioner i EU og optaget på det bilag til forordning 649/2012, som indebærer, at stofferne vurderes at leve op til optagelsen på Rotterdamkonventionens bilag.

Dog er kortkædede klorparaffiner ikke optaget på forordning 649/2012, men i stedet forbudt efter forordning 850/2004 om persistente organiske miljøgifte (POP-forordningen).

Danmark har således allerede for 7 af stoffernes vedkommende tilsluttet sig, at stofferne optages, og regeringen kan også fuldt ud tilslutte sig, at kortkædede klorparaffiner optages på konventionen.

Regeringen støtter også, at forhandlerne under partsmødet kan gå med til mindre ændringer.

Regeringen agter på den baggrund at støtte forslaget.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Der er oversendt et grundnotat til Folketingets Europaudvalg om forslaget den 10. marts 2017.

Notatet er ligeledes fremsendt til Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg.

6. Forslag til Rådets afgørelse om den holdning, der skal indtages på Den Europæiske Unions vegne til et forslag om ændring af bilag til Stockholmkonventionen om persistente organiske miljøgifte (POP stoffer) ved den ottende partskonference KOM (2017) 132

Nyt notat.

Resumé

Kommissionen har fremsat et forslag til Rådets afgørelse om den holdning, EU skal indtage på det kommende partsmøde i april 2017 til et forslag om ændring af bilag A og C til Stockholmkonventionen. Forslaget indebærer, at EU arbejder for, at følgende stoffer optages på Stockholmkonventionens bilag: Decabromodiphenylether (decaBDE), Kortkædede klorparaffiner (SCCP) og Hexachlorbutadien (HCBd). POP stoffer er stærkt problematiske kemiske stoffer, som kan transporteres over lange afstande. decaBDE, SCCP og HCBd opfylder kriterierne for optagelse under Stockholmkonventionen, og optagelsen er foreslået på baggrund af indstilling fra den videnskabelige komite, der er nedsat under konventionen. Optagelse vil indebære forbud mod produktion og anvendelse for alle tre stoffer på globalt plan, med mindre der specificeres specifikke undtagelser, hvilket kan blive tilfældet for decaBDE og SCCP. Produktion og anvendelse af de tre stoffer er allerede forbudt i EU i dag, enten via POP-forordningen eller EU's kemikalielovgivning, REACH. Forslaget indebærer desuden, at EU arbejder for at slette

en række eksisterende undtagelser, der relaterer sig til anvendelsen af PFOS. De vurderes ikke længere at være nødvendige og foreslås slettet. Da der er tale om områder med EU kompetence, gives der mandat til Kommissionen til at forhandle på vegne af EU på partsmødet. Vedtagelse af forslaget har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser, da stofferne i forvejen er reguleret på EU-niveau. Der vil heller ikke være stats-, samfunds- eller erhvervsøkonomiske konsekvenser. Optagelse af stofferne under Stockholmkonventionen forventes at øge beskyttelsesniveauet i både Danmark og EU.

Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2017) 132 af 17. marts 2017 fremsendt forslag til Rådets afgørelse om den holdning, der skal indtages på Den Europæiske Unions vegne til et forslag om ændring af bilag til Stockholmkonventionen om persistente organiske miljøgifte (POP stoffer) ved den ottende partskonference.

Fremsættelsen sker under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 192, stk. 1, sammenholdt med artikel 218, stk. 9.

Forslaget forventes vedtaget på et kommende rådsmøde.

Formål og indhold

Formålet med forslaget er at give Kommissionen mandat til det kommende partsmøde under Stockholmkonventionen i april 2017 på EU's vegne at arbejde for:

- optagelsen af decabromodiphenylether (decaBDE) på Stockholmkonventionens bilag A (eliminering). Ligeledes gives mandat til at støtte tidsbegrænsede specifikke undtagelser i overensstemmelse med gældende EU-lovgivning. Dog kun, hvis enten specifikke industrier eller parter under konventionen tilkendegiver et fortsat behov for undtagelserne.
- optagelsen af kortkædede klorparaffiner (SCCP) på Stockholmkonventionens bilag A (eliminering). Det forventes, at flere lande, blandt andet Indien, Rusland og Kina, vil være stærkt kritiske overfor optagelsen af SCCP under konventionen. Endvidere gives mandat til at acceptere forekomst af SCCP i mellemkædede klorparaffiner (MCCP), som anbefalet af den videnskabelige komité under Stockholmkonventionen, og i mængder, som allerede er indført i POP-forordningen.
- optagelsen af hexaklorbutadien (HCBD) på Stockholmkonventionens bilag C (utilsigtet fremstilling).
- at en række acceptable anvendelser for PFOS slettes fra konventionens bilag B.

I EU er produktion og anvendelse af decaBDE og SCCP allerede forbudt under hhv. REACH og POP-forordningen. Forbuddet mod decaBDE i EU blev vedtaget i REACH-Komiteén i september 2016, hvor Danmark stemte for forslaget. EU-forbuddet i REACH har en række tidsbegrænsede undtagelser, der går videre, end hvad der er indstillet fra den videnskabelige komité under konventionen. EU-Kommissionen vil dog forud for partsmødet afsøge muligheden for at begrænse antallet af undtagelser, der er brug for fra EU's side, ved at kontakte relevante direkte implicerede interessenter. Hvis disse, eller andre parter under konventionen, tilkendegiver et fortsat behov for disse undtagelser, vil Kommissionen arbejde for at opnå tidsbegrænsede specifikke undtagelser for optagelsen af decaBDE i overensstemmelse med gældende EU-lovgivning.

PFOS anvendes i EU ikke længere til de formål, der er omfattet af undtagelserne, der foreslås slettet.

Den utilsigtede fremstilling af HCBD er relateret til forskellige industrielle processer og affaldsforbrænding. I EU er disse processer i dag omfattet af IED direktivet om industrielle emissioner.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om forslaget.

Nærhedsprincippet

Da formålet med forslaget vedrører opfyldelse af EU's internationale forpligtelser, vurderes det, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Gældende dansk ret

Danmark har ikke særlige nationale regler for de pågældende stoffer.

Konsekvenser

Gældende dansk ret og forslagets lovgivningsmæssige konsekvenser

En vedtagelse af forslaget har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser, da området i forvejen er reguleret på EU-niveau.

Forslagets økonomiske konsekvenser

Forslaget skønnes ikke at have væsentlige samfundsøkonomiske konsekvenser, da reglerne allerede er indført i EU.

Forslagets erhvervsadministrative konsekvenser

Forslaget vurderes ikke at medføre nævneværdige erhvervsøkonomiske konsekvenser, da reglerne allerede er indført i EU.

Statsfinansielle konsekvenser

Forslaget har ingen statsfinansielle konsekvenser.

Beskyttelsesniveauet og andre konsekvenser

Forslaget vil påvirke beskyttelsesniveauet positivt. POP-stoffer er stærkt problematiske stoffer, som kan transporteres over lange afstande. De transporteres blandt andet til Danmark og det øvrige EU via luft- og vandstrømme, og i artikler. Globale regler for disse stoffer vil derfor bidrage til et øget beskyttelsesniveau i EU. For nogle af stofferne er anvendelsen allerede stort set ophørt, og dermed bliver effekten mindre, men med optagelsen under konventionen sikres det, at stofferne ikke genindføres og den utilsigtede dannelse reduceres. Beskyttelsesniveauet i resten af verden vil ligeledes øges.

Grønland og Færøerne

Danmark har ved ratificeringen af Stockholmkonventionen afgivet territorialerklæring om, at konventionen ikke finder anvendelse på Grønland. Færøerne ratificerede konventionen i 2012.

Høring

Forslaget har været i høring i EU-miljøspecialudvalget den 20. – 22. marts 2017, og der er modtaget hørings-svar fra Det økologiske Råd, som støtter forslaget.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det vurderes, at der blandt medlemsstaterne vil være opbakning til forslaget om optagelsen af de 3 stoffer.

Regeringens foreløbige generelle holdning

De omhandlede stoffer er allerede forbudt i EU, og optagelse på konventionen vil betyde et øget beskyttelses-niveau i både Danmark, EU og resten af verden. Regeringen støtter derfor optagelsen af decaBDE, SCCP og HCBP på de relevante bilag og samtidig, at en række undtagelser for PFOS slettes, så anvendelsen af PFOS begrænses yderligere globalt.

Da der er tale om områder med EU kompetence, kan regeringen også støtte, at Kommissionen får et forhandlingsmandat til at forhandle på EU's vegne på partsmødet i april 2017. Af mandatatet fremgår det, at ændringer

i EU positionen først kan ske efter koordination på partsmødet således, at de tilstedeværende medlemsstater får indflydelse på eventuelle tilretninger af den fastlagte position.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Det bemærkes, at der er oversendt notat til Folketingets Europaudvalg den 28. juni 2016 om komiteforslag om at begrænse decaBDE i henhold til REACH.

Notatet er ligeledes fremsendt til Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg.